

Ob deseti obletnici nove Jugoslavije vemo: NA PRAVI POTI SMO!

Politična plašana v gotovini

GLASILO
ŠTUDENTOV
SLOVENSKE
UNIVERZE

Leto III.

Ljubljana, 27. novembra 1953

Cena 10 din

Stev. 16

tribuna

Ob 29. novembru

Na traku, ki povezuje žitne mape v grbu Federativne ljudske republike Jugoslavije, je vtisnjen naš najpomembnejši zgodovinski datum: 29. november 1943. Ta dan pomeni za narode Jugoslavije najvažnejši mejnik v njihovi državi: vrnitev v domovino, vrnitev v domovino, vrnitev v domovino.

Naše vodstvo s tov. Titom je bilo varen usmerjevalec in zvest vodnik jugoslovanskih narodov v osvobodilni borbi in v povojnem razburkanem življenju ob težavah, ki so nam jih povzročili na vzhodu in zahodu. Materialna osnova, ki jo ustvarjamo za dvig iz gospodarske in kulturne zaostalosti, je dokaz naših naporov za uresničitve ciljev, ki so bili naš ideal že v ljudski revoluciji.

Naš ustavni državni razvoj, v katerem je najpomembnejši sprejem ustavnega zakona o Ljudski skupščini FLRJ II. sklica, uvaža o ljudsko oblast nov instrument vodenja naše skupnosti. Poleg poslancev za Republike in Zvezni zbor Ljudske skupščine, ki smo jih volili preteklo nedeljo, so neposredni proizvajalci in ustvarjalci našega narodnega dohodka posredni izvolili po okrajnih zborih proizvajalcev tudi poslance za Republike oziroma Zvezni zbor proizvajalcev v Ljudski skupščini.

To je ob delavskih svetih nov demokratski način družbenega upravljanja, ki je mogel le v socialistični državi uresničiti. Desetletnica jugoslovanske države tvornosti je ne le pomemben zgodovinski datum v izgradnji ljudske oblasti in našega družbenega življenja sploh, temveč potrjuje tudi pravilnost notranje in zunanje politike našega državnega in političnega vodstva. V tem pričanju bomo tudi o prihodnosti pod vodstvom novoizvoljenih poslancev — ljudskih predstavnikov v Republiki in v Zvezni ljudski skupščini uresničevali naloge in zasledovali cilje, ki nas vodijo v napredek — socializem.

Povojna obnova in graditev socialistične družbe sta dokaz, da so bili zaključki II. zasedanja AVNOJ realni. Tudi zadnji

Problemi in naloge kuratorija

Razgovor s prof. Kyovskym — predsednikom kuratorija študentskih menz in domov

»Naša javnost je le malo poučena o delu in problematiki Kuratorija, tovarš profesor,« sem rekel, ko sem sedel v njegovem delovnem kabinetu na pravni fakulteti. »Ali bi mogli povedati, kakšno je sedaj stanje v študentskih domovih?«

»Naj vam predvsem navedem nekatere številke,« je odvrnil tovarš profesor. — »Kuratorij upravlja sedaj štiri študentske domove, in sicer Orazmov dom, kjer stanuje 87 študentov, od tega 65 moških in 22 deklet, 6 prostora za prostor v domu pa je ugodno rešenih, a ni več prostora; Dom Ivana Mojzerja, kjer stanuje 80 deklet, šestim pa smo prošnje ugodno rešili, ne da bi jih mogli nastaniti. Tu naj pripomnim, da je Dom Ivana Mojzerja najslabši študentski dom v Ljubljani in to v vseh pogledih. Prvih so prostori, ki so namenjeni za stanovanje študentkam, neprimerni in slabo opremljeni, drugi pa nas ta stavba stane tako visoko najemno samostanu, katerega last je, da je gospodarstvo doma deficitno. Nujno je torej, da čimprej dobimo primernejšo stavbo; V Akademskem kolegiju prebiva 487 študentov, 17 ugodno rešenih prostora nismo mogli izvesti; študentsko naselje pa je vzelo letos pod svojo streho 452 moških in 300 deklet, skupaj torej 752 študentov. Za 24 prostorce, ki smo jih prošnje ugodno rešili, nismo dobili prostora. Skupno prebiva torej v naših domovih 1406 študentov.«

Razumeli boste,« je nadaljeval profesor, »da nam toliko število domov, ki so po svoji kvaliteti tako različni, močno otežkoča naše delo.«

»Popolnoma soglašam. Kako torej nameravate urediti ta problem?«

»Naj pojasnim stvar s širše perspektive. Število študentov na ljubljanski univerzi je vsa leta po vojni neprestano raslo, v lanskem in letošnjem letu pa se je, kakor je videti, ustalilo na številki 6000. To je za Ljubljano visoka številka in opozarja, da je Ljubljana univerzitetno mesto, kjer predstavljajo študentje močan kulturni in politični element in so, lahko rečem, eden od važnih faktorjev v življenju našega mesta.«

Nujno je torej, da se omogoči študentu solidna eksistenca, posebno tistemu, ki prihaja z dežele in iz nekaterih drugih slovenskih mest. Med našimi študenti prevladujejo sedaj ljubljanci, če hočemo ta sestav spremeniti v prid delavske in kmečke mladine, je nujno, da zagotovimo študentom v mestu stanovanje in hrano. Ze sedaj smo izredno na tesnem — mnogo študentov je, ki spe na kolodvoru, v čakalnicah in podobno — če pa hočemo ustreči vsem, bi potrebovali v naših domovih najmanj 2000 postelj. Glavna perspektiva našega dela je seveda študentsko naselje, ki naj bi postalo težišče življenja študentov v Ljubljani.

Za sedaj to seveda še ni mogoče. Ljudska oblast je dala v zadnjih letih za ureditev študentskega življenja že tri sto milijonov dinarjev, v prihodnje pa bo potrebno zainteresirati za te probleme tudi javnost, posebno okraje in delovne kolektive, da s svojimi sredstvi podpre predvsem gradnjo Naselja, kajti

dogodki ob imperialističnih spletkah Italije in veseli za rešitev tržaškega vprašanja potrjujejo doslednost naše pravične borbe za narodnostne pravice.

Tretja letna skupščina Zveze študentov Jugoslavije ljubljanske Univerze, Visokih šol in akademij, ki je zasedala 13. in 14. novembra 1953, je na osnovi razpravljanja politično-organizacijske, strokovne in socialno-ekonomske komisije ugotovila naslednje:

Zveza študentov Jugoslavije se je tudi pri nas razvila v organizacijo, ki stvarno zastopa vse probleme študentov. Zato je potrebno, da se v bodoče odgovornost vsega članstva še močneje razvija.

Oblikovanje socialističnega intelektualca mora temeljiti na osnovnih pozitivnih lastnostih človeka. Zavedati se je treba, da je politično delo vsake aktivnosti, ki ostvarja napredne in konstruktivne cilje. Taka aktivnost bodi tudi v bodoče kriterij za delo članov ZSJ. Prav tako je osnovna naloga sistematično idejno politično delo, ki v razvoju naše stvar-

dejavnost, ki se študentom odpira v okviru ZSJ;

b) študentski klubi morajo postati aktivni faktor v življenju okrajev.

ZSJ mora zavzeti v javnosti mesto, ki ji pripada, kar lahko doseže le z aktivnim poseganjem študentov na zbor volivcev, s stiki s poslanci, tiskom, predvsem pa z vplivom študentov v družbenem življenju okraja ali mesta, v katerem žive.

Študentski tisk mora tudi v bodoče odražati stvarne težnje in probleme naše organizacije. »Tribuna« mora zato v prvi vrsti takoj in dokončno dopolniti sestav svojega uredništva in razširiti dopisniško mrežo po združenjih. List mora še aktivneje poseči v vse probleme združenj in javnosti. Tudi vnaprej mora vse širše dopuščati objavljati različnih konstruktivnih stališč posameznikov in študentskih kolektivov.

ZSJ ljubljanske Univerze naj na področju mednarodnih zvez, razen že vzpostavljenih dobrih stikov z Zahodno Nemčijo, razširi in uvrsti dotedanje stike z Grčijo, Turčijo, skandinavskimi deželami, Francijo in Anglijo. Navzven naj kulturne, strokovne in turistične stike z vsemi naprednimi deželami, kjer so realne možnosti. V ta namen priporoča skupščina tudi razširitev osebnih stikov s predstavniki organizacij inozemskih študentov. Osnove naj se kiub za mednarodno sodelovanje, ki naj zainteresira združenja in njih članke na naslednjih področjih dela:

a) stiki z ustreznimi fakultetami v inozemstvu;

Nadaljevanje na 2. strani

Letna skupščina je torej sklenila.

I.

Oblikovanje socialističnega intelektualca mora temeljiti na osnovnih pozitivnih lastnostih človeka. Zavedati se je treba, da je politično delo vsake aktivnosti, ki ostvarja napredne in konstruktivne cilje. Taka aktivnost bodi tudi v bodoče kriterij za delo članov ZSJ. Prav tako je osnovna naloga sistematično idejno politično delo, ki v razvoju naše stvar-

dejavnost, ki se študentom odpira v okviru ZSJ;

b) študentski klubi morajo postati aktivni faktor v življenju okrajev.

ZSJ mora zavzeti v javnosti mesto, ki ji pripada, kar lahko doseže le z aktivnim poseganjem študentov na zbor volivcev, s stiki s poslanci, tiskom, predvsem pa z vplivom študentov v družbenem življenju okraja ali mesta, v katerem žive.

Študentski tisk mora tudi v bodoče odražati stvarne težnje in probleme naše organizacije. »Tribuna« mora zato v prvi vrsti takoj in dokončno dopolniti sestav svojega uredništva in razširiti dopisniško mrežo po združenjih. List mora še aktivneje poseči v vse probleme združenj in javnosti. Tudi vnaprej mora vse širše dopuščati objavljati različnih konstruktivnih stališč posameznikov in študentskih kolektivov.

ZSJ ljubljanske Univerze naj na področju mednarodnih zvez, razen že vzpostavljenih dobrih stikov z Zahodno Nemčijo, razširi in uvrsti dotedanje stike z Grčijo, Turčijo, skandinavskimi deželami, Francijo in Anglijo. Navzven naj kulturne, strokovne in turistične stike z vsemi naprednimi deželami, kjer so realne možnosti. V ta namen priporoča skupščina tudi razširitev osebnih stikov s predstavniki organizacij inozemskih študentov. Osnove naj se kiub za mednarodno sodelovanje, ki naj zainteresira združenja in njih članke na naslednjih področjih dela:

a) stiki z ustreznimi fakultetami v inozemstvu;

Nadaljevanje na 2. strani

Resolucija III. letne skupščine

SVOJE PROBLEME REŠUJEMO SAMI

Tretja letna skupščina Zveze študentov Jugoslavije ljubljanske Univerze, Visokih šol in akademij, ki je zasedala 13. in 14. novembra 1953, je na osnovi razpravljanja politično-organizacijske, strokovne in socialno-ekonomske komisije ugotovila naslednje:

Zveza študentov Jugoslavije se je tudi pri nas razvila v organizacijo, ki stvarno zastopa vse probleme študentov. Zato je potrebno, da se v bodoče odgovornost vsega članstva še močneje razvija.

Delovno predsedstvo skupščine

ZSJ mora postati forum mladih intelektualcev, ki stvarno in kritično presojajo vse specifično svoje in splošne družbene probleme ter zastopati interese napredne akademske mladine.

Odnosi med študentsko organizacijo ter organi Univerze in fakultet morajo torej temeljiti na spoštovanju Zveze študentov kot suverene, samostojne organizacije, ki do teh organov ni v nikakršnem podrejenem odnosu. ZSJ je politično vzgojna organizacija, ki vzgaja progresivno, tvorno in svobodno inteligenco. Za to je odgovorna naši družbi in v aktivnem delom članov v naši demokraciji javnosti soustvarja svojo in njeno politično podobo.

Letna skupščina je torej sklenila.

I.

Oblikovanje socialističnega intelektualca mora temeljiti na osnovnih pozitivnih lastnostih človeka. Zavedati se je treba, da je politično delo vsake aktivnosti, ki ostvarja napredne in konstruktivne cilje. Taka aktivnost bodi tudi v bodoče kriterij za delo članov ZSJ. Prav tako je osnovna naloga sistematično idejno politično delo, ki v razvoju naše stvar-

dejavnost, ki se študentom odpira v okviru ZSJ;

b) študentski klubi morajo postati aktivni faktor v življenju okrajev.

ZSJ mora zavzeti v javnosti mesto, ki ji pripada, kar lahko doseže le z aktivnim poseganjem študentov na zbor volivcev, s stiki s poslanci, tiskom, predvsem pa z vplivom študentov v družbenem življenju okraja ali mesta, v katerem žive.

Študentski tisk mora tudi v bodoče odražati stvarne težnje in probleme naše organizacije. »Tribuna« mora zato v prvi vrsti takoj in dokončno dopolniti sestav svojega uredništva in razširiti dopisniško mrežo po združenjih. List mora še aktivneje poseči v vse probleme združenj in javnosti. Tudi vnaprej mora vse širše dopuščati objavljati različnih konstruktivnih stališč posameznikov in študentskih kolektivov.

ZSJ ljubljanske Univerze naj na področju mednarodnih zvez, razen že vzpostavljenih dobrih stikov z Zahodno Nemčijo, razširi in uvrsti dotedanje stike z Grčijo, Turčijo, skandinavskimi deželami, Francijo in Anglijo. Navzven naj kulturne, strokovne in turistične stike z vsemi naprednimi deželami, kjer so realne možnosti. V ta namen priporoča skupščina tudi razširitev osebnih stikov s predstavniki organizacij inozemskih študentov. Osnove naj se kiub za mednarodno sodelovanje, ki naj zainteresira združenja in njih članke na naslednjih področjih dela:

a) stiki z ustreznimi fakultetami v inozemstvu;

Nadaljevanje na 2. strani

Letna skupščina je torej sklenila.

I.

Oblikovanje socialističnega intelektualca mora temeljiti na osnovnih pozitivnih lastnostih človeka. Zavedati se je treba, da je politično delo vsake aktivnosti, ki ostvarja napredne in konstruktivne cilje. Taka aktivnost bodi tudi v bodoče kriterij za delo članov ZSJ. Prav tako je osnovna naloga sistematično idejno politično delo, ki v razvoju naše stvar-

dejavnost, ki se študentom odpira v okviru ZSJ;

b) študentski klubi morajo postati aktivni faktor v življenju okrajev.

ZSJ mora zavzeti v javnosti mesto, ki ji pripada, kar lahko doseže le z aktivnim poseganjem študentov na zbor volivcev, s stiki s poslanci, tiskom, predvsem pa z vplivom študentov v družbenem življenju okraja ali mesta, v katerem žive.

Študentski tisk mora tudi v bodoče odražati stvarne težnje in probleme naše organizacije. »Tribuna« mora zato v prvi vrsti takoj in dokončno dopolniti sestav svojega uredništva in razširiti dopisniško mrežo po združenjih. List mora še aktivneje poseči v vse probleme združenj in javnosti. Tudi vnaprej mora vse širše dopuščati objavljati različnih konstruktivnih stališč posameznikov in študentskih kolektivov.

ZSJ ljubljanske Univerze naj na področju mednarodnih zvez, razen že vzpostavljenih dobrih stikov z Zahodno Nemčijo, razširi in uvrsti dotedanje stike z Grčijo, Turčijo, skandinavskimi deželami, Francijo in Anglijo. Navzven naj kulturne, strokovne in turistične stike z vsemi naprednimi deželami, kjer so realne možnosti. V ta namen priporoča skupščina tudi razširitev osebnih stikov s predstavniki organizacij inozemskih študentov. Osnove naj se kiub za mednarodno sodelovanje, ki naj zainteresira združenja in njih članke na naslednjih področjih dela:

a) stiki z ustreznimi fakultetami v inozemstvu;

Nadaljevanje na 2. strani

Letna skupščina je torej sklenila.

I.

Oblikovanje socialističnega intelektualca mora temeljiti na osnovnih pozitivnih lastnostih človeka. Zavedati se je treba, da je politično delo vsake aktivnosti, ki ostvarja napredne in konstruktivne cilje. Taka aktivnost bodi tudi v bodoče kriterij za delo članov ZSJ. Prav tako je osnovna naloga sistematično idejno politično delo, ki v razvoju naše stvar-

dejavnost, ki se študentom odpira v okviru ZSJ;

b) študentski klubi morajo postati aktivni faktor v življenju okrajev.

Niko Pirnat: Doj

PO SKUPŠČINI

Za nami je III. skupščina ZSJ ljubljanske Univerze, Visokih šol in Akademij. Ugotovitev o uspešnosti skupščine bo možna v največji meri šele takrat, ko bomo prešli z resnim izvajanjem resolucije. Zato misli o delu skupščine v tem članku ne morejo biti popolne.

Primerjanje letošnje skupščine s preteklimi nam daje nekaj izkušenj. Gotovo je ena izmed najvažnejših izkušenj v pogledu delovnega značaja, saj lahko samo trdimo, da smo s tem dosegli velik napredek. Precejšnja razlika je tudi v mnogo bolj demokratičnem poteku skupščine, še posebej pa v volitvah samih. Uspeh naše skupščine potrjuje tudi zanimanje dnevnega tiska za delo organizacije v preteklem letu in za obstoj te organizacije, ki smo jih obravnavali.

Skupščina je dosegla svoj namen. Obravnavala so se vsa važnejša vprašanja naše organizacije ter je skupščina kot najvišji forum razveljavila do vseh problemov svoje stališče. Zaključki nam kažejo, da so bili delegati na delo resno pripravljeni. Razveseljuje je tudi, da so bila tudi stališča v vseh vprašanih eno na ena napredna. Analize bivšega univerzitetnega odbora so bile v glavnem vse potrjene, skupščina jim je dala le močnejši poudarek in pravilnejše obsežje.

Problemi študentov, ki smo jih obravnavali tudi izven naše organizacije, so bili do neke mere obravnavani preizkušeno. Skupščina je pravilno ocenila vse probleme in jih postavila kot družbene. S tako analizo, ki je utemeljena, bodo bodoče zahteve naše organizacije morale najti odziv pri pristojnih organih.

Resolucija skupščine predstavlja borbeni program naše organizacije. Univerzitetni odbor kot odbor združenj morajo resolucijo proučiti in izvajati.

Kakšen je odziv na skupščino v javnem življenju in pri visokošolskih organizacijah? Javnost in politični forumi so toplo pozdravili našo dejavnost, kar je tudi razvidno iz pozdravov in diskusij tov. dr. Potrča. Predvsem se je pokazalo zanimanje zaradi delovnega značaja skupščine. Visokošolski organi so v večini primerov reagirali na skupščino z razumevanjem. Na nekaterih fakultetah so fakultetni sveti, zavedajoč se resnosti naših zahtev, pričeli z razpravljanjem. Prav gotovo pa je, da odziv ni vsepovsoten enak. Ponekod se očita naši organizaciji

udarim, da najvažnejše delo šole pride: resno in borbeno izvrševanje sklepov. Zato poprimimo vsi študentje za delo, saj gre za nas in za družbo, ki nam omogoča delo in učenje.

Nadaljevanje na 2. strani

Ob obletnici sarajevske Univerze

V Sarajevu je bil pred kratkim velik nogometni turnir, ki so ga priredili študentje ob praznovanju obletnice svoje Univerze. Sodelovala so naslednja moštva: Partizan, Sarajevo in Bosna (ekipa sarajevskih študentov). Prvo mesto je osvojil Partizan z zmago nad Sarajevom z 2:1, Sarajevo pa je imelo težko borbo s študenti. Rezultat 5:2 za Sarajevo nam tega sicer ne pove, a vendar moramo vedeti, da so zmagovalci dosegli tri gole v zadnjih 10 minutah, kar je očitna posledica slabe telesne vzdržljivosti študentov.

prevelika zahtevnost ter vmešavanje v stvari, ki po mnenju nekaterih spadajo edino v kompetenco fakultetnih organov. Bila je dana izjava o tem, da si študentje žele le še tega, da se sedejo za katedre. Tak način obravnavanja naših naporov je žaljiv in nezdrav. Iznenadilo pa nas je dejstvo, da je bil pri delu komisij udeležen le en profesor — tov. dr. Kyovsky. Menimo, da bi bilo potrebno, da bi prisostvovali našim razpravam zastopniki fakultetnih svetov, nam pomagali in svetovali.

Zelja, ki jo mi zasledujemo, pa često proklamirajo tudi predstavniki šolskih oblasti, je, da bi bile naše visoke šole močan kolektiv ob medsebojnem podpiranju in torvarstvu. Pri sedanjem obravnavanju študentskih problemov pa se včasih ponekod kaže tendenca po podrejenosti, ki pa je nezdružljiva z vlogo naše organizacije. Zelo enakovredno razpravljanje, kot je to običaj med zreliimi ljudmi. Na srečo taki pojavi niso pogostni in se v veliki meri izgube med številnimi naprednimi stališči.

Potrebno pa je kritično oceniti potek volitev. Cela vrsta delegatov je avtomatično črtala zadnje kandidature, kar prav gotovo ne more biti objektivno. Morda je temu vzrok premajhno poznavanje kandidatur, vendar je kljub temu to dokaz precejšnje nezrelosti. Da bi se te napake v prihodnje odpravile, bo potrebno naše delavne aktivnosti popularizirati preko tiska, kar bo pripomoglo k boljšemu načinu volitev.

Z delom skupščine smo lahko zadovoljni, naj pa še enkrat po-

Mika Tripalo, predsednik CO ZSJ

Ali obstoj VPŠ ogroža možnost zaposlitve

VPŠ je bila ustanovljena zaradi nujnih potreb novega sistema šolstva. Kdo so ljudje, ki študirajo na VPŠ? Kdor govori o hiperprodukciji kadra, ne pozna položaja našega šolstva

bodo šli v obrt ali pa bodo tu šolanje zaključili.

Za vse te ustanove je manjkalo ogromno učnega kadra — precej nad 1000 —, ki ga je bilo treba čimprej nekje dobiti. Iz potrebe po pedagoškem kadru za te šole je bila torej 1947 ustanovljena tudi VPS v Ljubljani. Kdo so bili njeni prvi slušatelji? Na novoustanovljeno VPS so prihajali večinoma osnovnošolski učitelji z večletno prakso, ki so si s študijem želeli izpolniti strokovno izobrazbo. Tudi danes tvorijo večino slušateljev VPS učitelji, ki so bili pri svojem dosedanjem službovanju na šolah med najboljšimi in zato so dobili od okrajev tudi dvoletni plačani študijski dopust.

O delu in uspehih absolventov VPS na nižjih gimnazijah bi nam lahko največ povedali tisti, ki imajo nad tem največ pregleda, to so inspektorji SPK LRS in okrajev. Sam sem v svojem 6-letnem službovanju imel priliko videti delo mnogih absolventov VPS na nižjih gimnazijah in moram reči, da so dosegali v šoli lepe uspehe prav zato, kar je očitna posledica slabe telesne vzdržljivosti študentov.

Nadaljevanje na 2. strani

Ob obletnici sarajevske Univerze

V Sarajevu je bil pred kratkim velik nogometni turnir, ki so ga priredili študentje ob praznovanju obletnice svoje Univerze. Sodelovala so naslednja moštva: Partizan, Sarajevo in Bosna (ekipa sarajevskih študentov). Prvo mesto je osvojil Partizan z zmago nad Sarajevom z 2:1, Sarajevo pa je imelo težko borbo s študenti. Rezultat 5:2 za Sarajevo nam tega sicer ne pove, a vendar moramo vedeti, da so zmagovalci dosegli tri gole v zadnjih 10 minutah, kar je očitna posledica slabe telesne vzdržljivosti študentov.

Problemi in naloge kuratorija

Nadaljevanje s 1. strani
38.966.408 dinarjev in porabili za opremo 8.255.877 dinarjev. Zneska, ki sta že angažirana, znana za gradnje objekta V. na naselju cca 9.000.000 din, za opremo 1.600.000 dinarjev. Poudariti moram, da je gradnja precej zavirala to, da se podjetje, ki je stavbo prevzelo, ni držalo določenih rokov. Zato bomo v bodoče dali gradnjo na licitacijo in bomo zahtevali, da se podjetje drži pogodbenih rokov.

»In kako je s problemom menz, tovarš profesor?«

»Ta je seveda nekoliko lažji kakor problem domov in Naselja, kljub temu pa je zelo zahteven. Stremimo k temu, da bi na Naselju zgradili centralno menzo, kar bi zmanjšalo režijo in bi rešilo sedanje stanje, ko so menze na Trgu revolucije, v Domu Ivana Mojzerja, v Akademskem kolegiju, v Kidričevi ulici in na Naselju, kjer pa je na žalost nastanjena menza v bivšem hlevu, ki smo ga preuredili v ta namen. Dokler pa tega objekta nimamo, je treba centralno menzo urediti v mestu. Kolikor mi je znano, so poizkušali z Mestnim ljudskim odborom glede restavracije in Miklošičevi cesti, kamor bomo morali preseliti sedanjo menzo na Trgu revolucije, kajti zgrajba je sedaj v lasti Ljudske skupščine in jo bo ta potrebovala za svoje delo.

Tako, vidite, skrbimo za materialne dobrine študentov,« je z nasmehom dejal profesor Kyovski, vse ostalo pa je dolžnost študentov samih.

»Kako to mislite?« sem ga vprašal.

»Glejte, danes imajo naši domovi značaj prenočišč. Student hodi v dom spat in v menzo jest, vse ostalo njegovo življenje pa

Zahvala

Rdeči križ za Slovenijo je poklonil vsa svoja devizna sredstva, ki jih je imel na razpolago, to je 3.000 (tri tisoč) dolarjev za nakup nove moderne pralnice v študentskem naselju. Ob tej priliki se mu Univerzitetni odbor ZSJ iskreno zahvaljuje.

Ne le 20.000

Ob zaključku članka »Razdelili so 20.000 knji« je marsikateri od nas poprsal za ušesi in menil: »Je že tako ta reč, vse je treba obesiti na veliki zvon, drugače ne gre!« Tako smo se odločili, da odgovorimo.

Ljubljanski študentje agronomije smo na terenu že od decembra 1952 več ali manj neprekinjeno, največ pa v poročilih. Skoraj, da ni vasi, če le ima kako sled kmetijske zadruge, da ni stopil eden izmed nas vsaj enkrat tja. Ne le, da smo prodali na deset tisoč strokovnih knjig, storili smo še več. Obiskali smo sleherni zadrugo, šolo in v vaseh smo postajali zastopniki za Kmečko knjigo, poiskali smo ljudi, ki so voljni in sposobni dopisovati v kmečke revije, raziskali pogoje in zanimanje za predvajanje strokovnih filmov, zbirali rekvizite za kmečki muzej. Pogovarjali smo se s kmeti o našem tisku. Tudi o drugih dogodkih in vprašanjih smo se pogovarili. Sedaj tu in tam tudi pišemo o tem.

Kdor je le hotel, je spoznal Slovenijo od Meže, pa tja do zadnje vasi na Gorjancih. In takih nas ni bilo malo. Okrog 50 agronomov je prekrizalo Slovenijo od decembra pa do sedaj. Vedno ni bilo ravno lahko. V snegu in dežju po Kozjakem in v Suhli krajini. Nekateri izmed nas so že stari znanci po drugih. Sedaj se ravnokar spet pripravljamo na novo akcijo.

Ljubljanski študentje agronomije

Nekaj o prosilcih štipendij

Udomačila se je navada, da ko nekdo neha dobivati otroške doklade, prosi za štipendijo. Tu jo čimo v glavnem tri skupine:

1. Preneha dobivati otroške doklade, ker je prekoračil 24. leto, a ni sam niti najmanj kriv, da ni zaključil študija.

2. Preneha dobivati otroške doklade, a je sam kriv, da je ni dovršil študija, bodisi zaradi pomanjkanja letnika, prepisa na drugo fakulteto in podobno.

3. Izgubi pravico do doklade zaradi neizpolnitve pogojev za naslednji letnik.

Mislím, da je več kot jasno, da o 3. primeru ni vredno diskutirati. Le izjemoma so kakine izredne okoliščine vzrok takšne mu stanju. V prvem primeru bo

se razvija drugod. Po moji misli pa naj bodo domovi študentov pravi domovi, kjer je mogoče živeti, delati in razvijati kulturno, politično ter družabno dejavnost. Danes v naših domovih še ni klubov, čitalnic, ni prostorov za razvedrilo, kjer bi študentje lahko organizirali svoje družabne večere. Urediti bi bilo potrebno tudi športne prostore, prostor za odbojko, košarko ipd. Urediti je treba tudi parke okoli Naselja, tako da bo dom omogočil študentu razvoj vseh njegovih teženj.

Velik korak je že storjen. V misli imam upravo domov, ki so jo sedaj študentje prevzeli sami v svoje roke. Inicijativno za to so dali študentje. Pozdravljamo uspeh študentov ne samo zato, ker je v skladu z našim demokracijskim razvojem nujno, da študentje sami odločajo o svo-

v administrativnem delu, razvili tudi svojo kulturno in politično ter družabno življenje, sem prepričan, da bodo študentski domovi postali resnično njihovi domovi in žarišče družbene dejavnosti študentov, kakor je to pri naši mladi inteligenci potrebno.

Resolucija III. letne skupščine

Nadaljevanje s 1. strani
b) učenje tujih jezikov;
c) prirejanje predavanj;
d) povezava z Društvom za Zdržene narode, kjer naj se ustanovi študentska sekcija;
e) knjižnica z materialom o življenju tujih študentskih organizacij in inozemskih študentskim časopisem.

ZSJ mora tudi v bodoče skrbeti za čim večjim številom praks v inozemstvu na podlagi reciprocitete. Potrebno je, da pri izbiri kandidatov upoštevamo politične kvalifikacije, znanje jezikov in strokovno usposobljenost. Tudi za študente, ki odhajajo na privatne prakse, mora Univerzitetni odbor zahtevati priporočila združenj. ZSJ prepušča organizacijo ekskurzij v inozemstvo izključno ustreznim dekanatom. Nujno je, da se organizacija ostro bori proti vsem pojavom servilnosti nasproti tujcem.

Ker je bilo športno delo v preteklem študijskem letu usmerjeno predvsem v podpiranje reprezentančnih prireditelj in obstoječa finančna sredstva niso bila izkoriščena za udeleževanje širše plasti študentov, je potrebno, da na osnovi pisma CK KPJ o nalogah v fizikulturi postavi vse bodoče delo na množično bazo.

Počitniška zveza je zaradi svoje neaktivnosti in nerazumevanja njene vloge med študenti dosegla slabe uspehe; zato je potrebno jasno opredeliti naloge te organizacije in odpreti možnosti za njen razvoj.

Naloga družabnega življenja je, da ustvarja dobre kolektive. Za uspešen razvoj pa so nujno potrebni prostori, za kar je treba zainteresirati pristojne organe.

II.

Skupščina je sklenila: Člani Univerzitetnega odbora morajo imeti v svojem bodočem delu neposreden stik s posameznimi združenji, ki so potrebna večje pomoči, kot jim jo je doslej nudil Univerzitetni odbor. V splošnem pa mora biti delo Univerzitetnega odbora mnogo bolj elastično.

III.

Glavna naloga članov ZSJ je študij. Zato je potrebno zaostri prejšnje članstva po tem kriteriju. Dejstvo pa je, da pravilno opravljanje te naloge onemogočajo študentom neurejeni učni načrti in režimi, kar je tako pereče, da predstavlja že splošen družbeni

večina prosilcev upravičena do štipendije, če socialni pogoji ustrežajo. Najbolj je stvar komplicirana pri skupini 2. Nekdo se je trl do štiri leta potikal po eni fakulteti, ne da bi pokazal kakršni koli rezultat. Presleda drugam, kjer se mu zdi, da bo spлавljal. Takoj po prihodu na novo fakulteto nima nobene pravice prosti za štipendijo, razen če so mu upravičene okoliščine onemogočile študij na dotični fakulteti.

Ce pa se nahaja na drugi fakulteti in so rezultati študija pozitivni, se pa ne more obravnjavati kot enakovreden ostalim študijskim problemom.

Toliko v vednost vsem, ki so prizadeti, da ne bodo po nepotrebnem obremenjevali komisije.

problem. (17 tisoč absolventov je brez študentskih pravic.) Da bi se omogočila normalna rast kvalificiranega kadra na Univerzi, je skupščina sklenila: a) zahtevati od fakultetnih svetov ureditev nemogočih študijskih razmer; b) organizacija mora seznanjati strokovna društva in celotno javnost s študijskimi problemi; c) doseči je treba, da se uvedejo svobodni izpizni roki in zagovarjanje diplomskih nalog; d) potrebno je odpraviti ne-normalne vpisne pogoje v višje letnike; e) urediti je treba polaganje diplomskih izpitov, preurediti ciklična predavanja, skriti preobsežne konstrukcijske naloge in d) izposlovati urejen razpored predavanj in vaj ter doseči, da se predavanja in vaje, kjer je to potrebno, skrajšajo.

Skupščina zahteva, da se na filozofski in prirodoslovno-matematični fakulteti razširi in poglobi študij pedagoških predmetov. Ker je pedagoški kader na Univerzi čisto prezaposlen z delom izven fakultet in mu je torej oteženo izvrševanje njegovih osnovnih poklicnih dolžnosti, je treba po-

Med skupščino

svetiti mnogo več pažnje vzgoji znanstvenega naraščaja in zagotoviti širši kader asistentov.

ZSJ mora stremeti za tem, da bo dosegla večje razumevanje za praktična mesta in nagajevanje praktikantov. Na fakultetah in akademijah, kjer ni praks, a so te nujno potrebne, je treba doseči, da se uvedejo.

Uspešnost študija zavira občutno pomanjkanje učnih pripomočkov, nedovoljna oprema laboratorijev in institutov, pomanjkanje prostorov za predavanja in vaje. Zato je potrebna pomoč študentske organizacije univerzitetnim oblastem v borbi za zvišanje proračunskih sredstev. Pred javnost pa je treba postaviti problem povezovanja naših tovarn in podjetij z znanstvenimi ustanovami v pogledu materialnega podpiranja.

Nerešeno je vprašanje pridobivanja akadem. naslova (na ekonomski in pravni fakulteti). Potrebna je sprememba dosedanjega načina pridobivanja akademkega naslova doktorja znanosti.

Bodoči univerzitetni odbor naj ugotovi vprašanje hiperprodukcije kadra v posameznih strokah.

IV. Dosedanji obstoj in delo študentskih svetov in upravnih odborov v naših menzah in domovih se je izkazalo kot koristno in uspešno, zato je Skupščina sklenila, da je treba to samoupravljanje naprej poglobljati in razvijati ter delati na tem, da se naša samouprava ter delovanje Kuratorija tudi pravilno uredi.

Glede naše zdravstvene službe je Skupščina sklenila, naj ta služba nudi študentom enako zdravstveno zaščito, kot jo uživajo naši delovni ljudje.

Skupščina ugotavlja, da se socialni sestav v zadnjih treh letih

Živahno delo geografskega kluba

Študentski geografski klub je že imel volilni sestanek, na katerem je izvolil nov odbor, ki bo vodil delo v letošnjem študijskem letu. Klub ima sedaj nad 40 članov, kar predstavlja dobro tretjino članov ZSJ sekcije geografskega oddelka združenja prirodoslovno-matematične fakultete. Kakor lani, ima klub tudi letos v programu politična in strokovna predavanja, ki jih bodo pripravili sami člani kluba, na debate pa bodo vabljeni vsi člani Zveze študentov. Tudi letos je klub pripravljen utrjevati stike s podobnim klubom v Beogradu in Zagrebu. Lansko leto je bilo zlasti z Beograščani zelo plodno sodelovanje v obliki ekskurzij predavanj, izmenjave strokovne literature in študentskega tiska.

Poročilo volilne komisije III. letne skupščine ZSJ

Število delegatov: 276
Volilo delegatov: 259
Ni volilo: 17

Neveljavnih glasov:
za UO 5
za Nadz. kom. 3
za kongres 2

Izvoljeni za Univ. odbor: Glasov

1. Sinkovec Janez 236

Ali obstoj VPŠ ogroža možnost zaposlitve

Nadaljevanje s 1. strani
prvem letniku odpade, ker zelo zgoščena snov zahteva intenzivno študij.

Kako je s hiperprodukcijo pedagoškega kadra? VPS je dala v 6 letih svojega obstoja na nižje gimnazije že okrog 380 ljudi. Tudi z univerze jih je prišlo po vojni že lepo število. Vendar pa se mladi strah pred nezaposelnostjo — vsaj še za nekaj let — neutemeljen in diskusija o tem kaže zelo majhno razgledanost nekaterih diskutantov in šibko poznavanje sistema našega šolstva, njegovega razvoja in njegovih potreb. Res je, da je v Ljubljani in nekaterih drugih krajih večina mest zasedenih, toda naši ljudje živijo tudi v Prekmurju, na Primorskem, v Beli krajini in drugod in tudi tam imamo nižje in višje gimnazije in prav v teh predelih, ki so gospodarsko zaostali, ogromno kadra manjka. Na nižjih gimnazijah učijo še vedno veliko število osnovnošolskih učiteljev, ki bodo časoma zamenjali s predmetnimi učitelji in profesorji. Po zanesljivih podatkih manjka tu še blizu 900 do 1000 predmetnih učiteljev in profesorjev, kjer niso vštete osemetke in številne strokovne šole, kjer bodo tudi poučevali predmetni učitelji. In končno — če bo kadra res že dovolj — ali ne bodo postali absolventi VPS lahko najboljši učitelji v višjih razredih osnovnih šol, ki so po učnem načrtu blizu nižjim gimnazijam? V vsej diskusiji o tem vprašanju diskutanti le preveč mislijo na višje gimnazije, na Ljubljano in večje kraje in vse premalo na nižje gimnazije na našem podeželju in njihov razvoj v bodočnosti.

Z vsem tem še ne mislim trditi, da ni treba stremeti po več strokovni izobrazbi — prav na splošno! Tudi mi na VPS težimo za poglobitvijo strokovnega študija, ki čemur silijo zgoščena snov in kratko odmerjen čas. To pa nikakor ne sme iti na račun pedagoške skupine predmetov, ki

so vsakemu, ki ima opravka s mladino, nujno potrebni.

VPS bo v taki obliki, kot je bila doslej, časoma, ko bo univerza dajala dovolj kvalitetnega kadra, res postala odveč. Če govorimo danes že o večji izobrazbi za osnovnošolske učitelje (pedagoška akademija), velja ta zahteva še toliko bolj za predavatelja na srednjih šolah. Nekatere skupine, za katere bo dala univerza v doglednem času dovolj kadra, se že ukinjajo (geografija, nemški jezik). Po drugi strani pa drži, da bodo morale nekatere skupine še dolgo obstajati (matematika, fizika), še več, otvarjajo se celo nove, kakršnih na univerzi ni (defektologija, ročna dela).

Mislím, da ni pretirana zahteva: preden o nekom problemu razpravljamo in celo postavljamo zahteve, ga moramo najprej poznati. Pridružujem se mnenju tov. Mikoša na III. letni skupščini ZSJ, da bi bilo umestno, če bi tovarši s prirodoslovno-matematične fakultete na nameravano diskusijo o VPS povabili tudi koga od tu, potem pravi sigurno do takih nesmiselnih debat ne bi prišlo. Sploh pa bi bilo dobro, da pride do večjega sodelovanja med združenji filozofske, prirodoslovno-matematične fakultete in VPS, saj se usposabljanje na slšno delo in se bodo mnogi izmed nas pri tem delu tudi znašli skupaj na istem zavodu.

Neizvoljeni za UO ZSJ: Glasov

Prevč Edo 134
Lipušič Boris 164
Belopavlovič N. 103
Ciglar Milan 138
Gruden Igor 135
Hočevar Slavko 133
Rož Franc 88
Gorišanin Seja 76

Izvoljeni za del. II. kongresa ZSJ: Glasov

1. Sinkovec Janez 243
2. Mikoš Boris 234
3. Si. oneti Rino 224
4. Beznik Vlado 216
5. Segula Pavle 215
6. Lipušič Boris 210
7. Ciglar Milan 208
8. Kušar Milan 208
9. Ferenc Tone 201
10. Kozar Janko 201
11. Beravs Janez 199
12. Rode Vitja 191
13. Božnar Srečko 189
14. Mirtič Franc 188
15. Kodelja Lilijan 188
16. Kosi Vida 184
17. Reje Franc 185
18. Skalin Boris 184
19. Gartner Minka 183
20. Jelacin Ivan 183
21. Borc Janez 183
22. Vrbavac Djuro 176
23. Urlep Boja. 174
24. Nardin Breda 174
25. Spacapan Franc 170
26. Lipič Drago 169
27. Mlakar Milan 166
28. Ivanetič Jure 167
29. Bizjak Jože 166
30. Kranjc Stanka 165
31. Sikošek Marjana 164
32. Semrl Ivo 160

Neizvoljeni za delegate za II. kongres ZSJvSkoplju: Glasov

Salihodjić Junos 125
Kobal Miloš 144
Selinger Vlado 157
Zelev Ivan 122
Golouh Markinka 130
Hočevar Slavko 135
Slajmar Majda 104
Kodelja Marjan 137
Mateković Blaž 120
Rož Janez 1

Nadzorna komisija: Glasov

1. Kozar Janko 229
2. Kolar Drago 226
3. Kušar Milan 219
4. Ferenc Tone 218
5. Kosi Vida 216

Neizvoljeni za Nadz. kom.: Glasov

Slajmar Majda 147

Zahvala

Uprava TRIBUNE se iskreno zahvaljuje za razumevanje potreb študentskega tiska in izkazano denarno pomoč sledečim podjetjem:

Direkciji državnih železnic v Ljubljani,
Tovarni »TRAK« — Mengeš,
Cevlarski zadrugi — Kranj,
Agenciji — Slovenija,

Obvestilo dopisnikom

Uprava Tribune poziva vse svoje dopisnike, ki še niso dvignili honorarja, naj to čimprej storo. Honorarje izplačujemo vsak dan na upravi Tribune, Trg Revolucije 11.

Problemi agronomov

Študentska komisija šanje samo obljube. Ekskurzije so nujne, a ni denarja

Tako je pri agronomih. Tudi pri agronomih so študij, študijski režim in veliko število absolventov eden najvažnejših problemov. Ze na konferenci v lanskem študijskem letu so se člani Zveze energično potegovali za korekturo študijskega načrta in režima. V diskusiji so pokazali, da so precej razmišljali o tem, in predlogi, ki so jih dali, so bili zelo premišljeni in upravičeni.

Profesorji so pokazali razumevanje, takoj se je formirala komisija in v sodelovanju s študijsko komisijo fakultete začela reševati ta vprašanja. Živeli smo v najboljši veri, da bo stvar stekla. Vendar preko pogovorov s posameznimi profesorji ni prišlo. Na naši konferenci so, delno pod vplivom opozorila, ki so ga prejeli od Centralnega odbora Zveze, pa tudi na glas študentov, zopet dali obljube. Sicer stvar kaže malo bolje, kajti rok sestanka je približno že določen. Z ene strani pa je ta velika pripravljenost in zanašanje na to sejo obramba diskusije o teh problemih. Člani združenja pričakujejo od izvoljene komisije, da bo iznesla na tej skupni seji vse, kar je objektivnega v naših mislih o teh stvareh, kar ji ne bo težko. Na fakultetah je bilo o tem že mnogo govorenje.

Druga pereča točka pri nas

Nashe združenje je veliko naredilo za utrjevanje zvez med fakultetami drugih republik in celo drugih držav. Večkrat smo sprejeli v goste kolege iz Srbije, Bosne in Makedonije ter z njimi navezali stike. Od danske agronomске fakultete in fakultete v Stuttgartu smo dobili vabila za sodelovanje.

Tretja in ne najmanjša bolečina našega združenja je »prostor«. Smo tako rekoč brezdomci. Imeli smo neko luknjo, ki ni bila ničemer podobna in vsak je šel tja, če je bil moral, s prav počasnimi koraki. Ze dolgo nam obljubljajo, Sicer je res, da je naša fakultetna stavba stara in tesna, skoraj gotovo pa je, da bi se pri tej množici sob našel kak domek tudi za nas.

Nashe združenje je veliko naredilo za utrjevanje zvez med fakultetami drugih republik in celo drugih držav. Večkrat smo sprejeli v goste kolege iz Srbije, Bosne in Makedonije ter z njimi navezali stike. Od danske agronomске fakultete in fakultete v Stuttgartu smo dobili vabila za sodelovanje.

Ze letos je bilo več naših študentov na praksah v inozemstvu. Na konferenci je bil sprejet sklep o formiranju posebnega odbora, ki bo skrbel za izmenjavo, za praktična mesta in za to, da bodo tja odhajali res pravi ljudje.

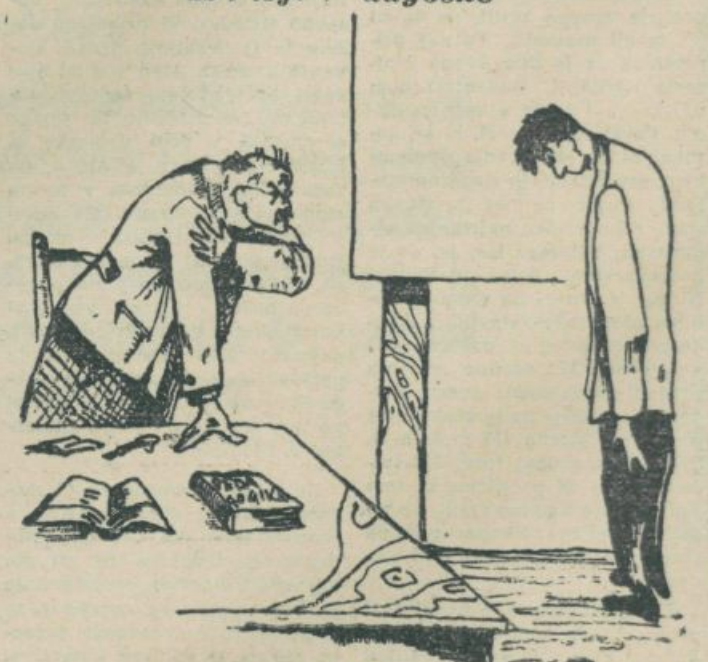
Studentje, ki se vrnejo s prakse, poročajo na posebnih debatnih večerih združenja, včasih pa tudi v obliki seminarjskih nalog.

D. A.

Obvestilo sodelavcem TRIBUNE

Redakcija TRIBUNE obvešča vse svoje sodelavce, vse tiste, ki prinašajo priloznostne članke in tudi tiste, ki v TRIBUNI nameravajo sodelovati, da sprejema rokopise samo prvi teden po izidu vsake številke. Zaradi roka, ki ga je postavila tiskarna, je redakciji nemogoče, da bi članke, ki pridejo po navedenem roku, sprejela v material za prihodnjo številko.

Večje pedagoške

Tako te bom, da te bo za celo stran poročevalci...

GLASILO LJUBLJANSKIH ŠTUDENTOV

Uredniki: Primož Kozak, študijske filozofije.

Nastav. uredništva in uprave Ljubljani. Trg revolucije št. 11-1, telefon 21-571. Letna naročnina 200 din, polletna 105 din. Člankarjem 55 din. — Izhaja vsak drugi tiskovni mesec. — Tisk Tiskarne Slovenskega poročevalca. — Rokopisov ne vračamo. — Naročnino nakazujte na tekoči račun KB 606-T-841.

Članki, objavljeni v listu, izkazujejo mnenje, ki ni identično s stališčem Zveze študentov Jugoslavije.

Obiskali smo našo vojsko na Primorskem

Pretekli teden so člani akademske folklorne skupine »France Marolta« in Akademije za igralsko umetnost obiskali enote JLA na Primorskem s pestrimi kulturnimi sporedom

Zabojl z narodnimi nošami so bili že na strelhi avtobusa, pri Drani smo naložili še kuliše, reflektorje in nekaj zakasnelih tovarisev. Kmalu nato smo zapustili sobotno ljubljansko do polne in v meglo zavito mesto. Lepa družina nas je bila zbrana in dovolite, da vam go predstavljam: študentje Akademije za igralsko umetnost in člani Akademije folklorne-plesne skupi-

ne »France Marolta«. Naša naloga je bila obiskati enote naše armade na Primorskem s pestrimi kulturnimi sporedom. Študentje — igralci so pripravili v ta namen Klopčičevo enojanko »Matje« in nekaj deklamacij, medtem ko smo člani AFS pripravili pod strokovnim vodstvom Glasbeno-narodopisnega inštituta pisan spored primorskih in gorenjskih ljudskih plesov.

Prvi smo nastopili z našim programom v majhni primorski vasi Senožečah. Majhna vaska dvorana je komaj sprejela vse vojske, ki so si nas hoteli ogledati. Naš prvi nastop je bil uspešen, morda sta prav skromna dvorana in oder pripomogla k temu, da je podeler v pravečem frontem vzdružil. Navdušenje je bilo nepopolno, naš namen izpolnjen tako, kakor smo si to zamislili. Ne bom pozabil srečanja z dežurnim oficijem po predstavi na cesti. Ustavil me

je in me prosil, naj se v njegovem imenu zahvalim vsem tovarišem za nastop. Zal mu je bilo, da ni mogel prisostvovati skupni zakuski, ker je bil v službi. V vojaški kantini je bilo takrat vse veselo in dobre volje. Skupaj z vojakmi in oficijem smo prepevali partizanske in narodne pesmi. Skoda, da nam je bil v Senožečah čas tako kratko odmerjen. Kmalu smo se morali posloviti, čeprav so vsi želeli, da ostanemo še nekaj časa pri njih. Toda nam se je mudilo naprej, kajti čakal nas je še nastop v Vipavi.

V Vipavo smo prispeli okoli pol osmih zvečer. Takoj smo pripravili oder v lepi in veliki dvorani združnega doma. Nastop je potekel gladko in hitro in uspeh tudi tukaj ni izostal. Po nastopu in večerji v Domu JLA v Vipavi smo še malo zakolo kar na cesti pred dvorano, tako da se je pesem »Oj družo Tito...« razlegala daleč naokoli. Polne roke dela je imel tudi vojaški fotoreporter, ki nas je na vsak način hotel posneti s čim več strani skupaj z našimi vojakmi. Srečevali smo znanca Ljubljance, ki so hoteli po vsej sili vedeti, kaj je novega v Ljubljani, in mi smo jim seveda z veseljem ustregli. Nismo in mi smo se mogli ločiti, čeprav je bilo že pozno popoldne in čas nas je preganjal. Pogovarjali smo se še o tem in onem, sklepal poznantstva, zbijali šale in izmenjavali naslove. Vsi so nam bili hvaležni, da smo jih obiskali in hvallili so naš program, na kar smo bili ponosni.

Pri Sempetru so nas nekateri tovariši opozorili, da se bližamo italijanski meji. In res — kmalu nato nas je cesta vodila tle ob jugoslovansko - italijanski meji. Naš avtobus je vozil čisto počasi, onstran meje smo videli Gorico, na katero je padal prvi večerni mrak. Vseh se nas je lotevala tih ogorčenost. Kako je to mogoče, tukaj smo še na slovenski zemlji, tam, nekaj metrov dalje, pa naj bi bila italijanska, italijanski živelj? Ne, to ni mogoče! Ne, to je krivična meja, določena za zeleno mlzo, meja, ki je krivično odrgala kos slovenske grude in življa od svoje matične zemlje.

Naš avtobus je zavil proti Nov Gorici in mimo nje nazaj proti Postojni, kjer smo imeli v gledališču svoj zadnji nastop.

Naš obisk pri enotah naše ljudske armade na Primorskem je slajno uspel. Povsod smo bili pristožno sprejeti, povsod smo sklepali znanstva, našli marsikatega prijatelja in kolega. Pokazali smo našim borcev, da mi študentje živimo z njimi in da se jim v primeru potrebe tudi pridružimo s puško v roki. Študentje igralske akademije in člani Akademije folklorne skupine France Marolt smo sklenili, da ob prvi priliki zopet obiščemo naše borce, kakor smo jim to tudi obljubili.

Miran Herig

NA SVIDENJE DRUGO LETO

Stali smo na Glavnem trgu in se pogovarjali. Sonce je pripekalo, ljudje so hoteli mimo nas, mi pa smo bili zasrbljeni in v nervoznem pričakovanju. Kako bo uspel naš prvi mednarodni delovni tabor?

»No, kdo bo šel ponje na Jesenice?« nas je vprašal Janez. Poslali smo Staneta in Tanjo, ki sta še najbolje obvladala nemščino in angleščino. »Saj niti ne vemo točno, kdo vse pride in koliko jih bo, čeprav smo poslali njihovim študentskim organizacijam vabilo, naj se vsi pravočasno prijavijo.« »Torej jutri na svidenje na postaji!«

Odšli smo vsak po svojem opravilu. Imeli smo še polno dela, seveda, saj nismo imeli nobenih izkušenj niti pomoči. Drugi dan smo preskrbeli avtobus in čakali vlak. Gledali smo po dolgi vrsti vagonov in res tam ob koncu opazili nek direndaj. »Najbrž so tamle zadaj,« je nekdo pripomnil in stekli smo k njim. »Kdo so in koliko jih je?«, smo spraševali naša dva kolega. »Pet Holandcev, drugih ni bilo.«

Ko je vlak odpeljal, se je začelo običajno predstavljanje. Pet fantov, študentov z različnih fakultet, še precej mladih; tudi dva brata sta bila med njimi. Simpatična svetlolasa juristka Hrit, ki je prišla že prejšnji dan z avtostopom, je bila od vseh najbolj pogumna.

Odšli smo v mesto, da jim pokažemo njihovo taborišče, ki smo ga po dolgem trudu našli v internatu gumarske šole ob Savi. Holandsko seveda ni znal nihče, zato smo se sporazumeli z nemščino in angleščino.

Sele nekaj dni pozneje je prišlo 5 Nemcev — vsi študentje tehnike. Tudi trije študentje sarajevske univerze so bili med nami.

Delali smo od 6. do 13. ure. Delo ni bilo težko. Kopali smo temelje za novo ambulanto. Popoldan smo se zbrali v taboru. Töne je prinesel harmoniko. Peli smo in plesali. Bosanec Dino pa nas je učil bosanske kora. Prijetno in prijateljsko razpoloženje nas je zblizalo in zadrega prvega poznanstva je minilo.

Bilo je prav zanimivo, ko smo govorili v štirih jezikih, seveda je imela slovenščina vedno. Razgovarjali smo se o razmerah študentov pri njih, kako je urejen študijski načrt, kaj delajo med počitnicami, kako je s stipendijami pri njih. Z veseljem smo ugotovili, da nam ni ravno najslabše. Drugod je še vedno tako, da študirajo lahko le bolj premožni, in Francois, ki je holandski Javaneec, nam je povedal, da se preživlja z delom v neki pisarni. Drugi njegovi kolegi so bili vsi iz dobro situiranih družin, kajti vojnja jih je precej stala, zato socialno šibkejši študentje niso zmogli velikih stroškov potovanja.

Njihova miselnost nam je bila nekam tuja. Med vojno niso veliko pretrpeli, življenje po vojni pa je bilo lažno. Vključeni so v nekatere študentske sportne in kulturne organizacije, medtem ko se na političnem polju ne udeležujejo veliko. Presenetilo nas je njihovo pretirano soboževanje dvornih osebnosti. Med počitnicami največ potujejo. Vsi so bili že v Švic, Franciji in nekateri tudi v Italiji.

Vojna in neurejene razmere po vojni so dale tudi nemški mladini svoj pečat. Razvnela se je živahna debata o problemih združitve Nemčije in Teo, navdušen krščanski socialist, je z ogorčenjem ugotavljal, koliko škode jim je naredila večletna okupacija zaveznih sil. V političnem življenju je razgledan — njegov oče je poslanec v Adenauerjevi stranki — in je zelo obsopal početje Nemcev med vojno in Hitlerjevo zgrešeno politiko. Ostali njegovi kolegi niso bili njegovega mnenja in nekdo je pripomnil, da je hotel Hitler nemškemu narodu le dobro. Mi smo se razburili in jim dokazovali, da bi to morebitno blagostanje nemškega naroda slonelo na zatiranju in izkoriščanju drugih evropskih narodov. Pravzaprav nismo bili presenečeni, ko smo opazili, da v teh mladih glavah še precej astraše duh »Hitlerjugenda«. Veliko si obetajo od nove združenosti in neodvisne Nemčije.

Njihov študijski režim je v marsičem podoben našemu. Za

razliko od Holandcev jim prostvetne oblasti mnogo več pomagajo pri njihovih materialnih in študijskih težavah. Zanimali so se za našo družbeno ureditev, ekonomski in socialni položaj

Ob leplj popoldnevih smo delali krajše izlete in obiskali tudi bolnico na Golniku. Prvo nedeljo smo se z avtobusom odpeljali na Bled in Bohinjsko jezero in Begunje. Nemcem je

Kranj

naše države. Jurist France je o tem pripravil predavanje v nemščini in razvila se je živahna debata. Cudili so se, da smo v tako kratkem času obnovili svojo domovino in dosegli tako velike uspehe v gospodarstvu. Nekdo od Holandcev nam je odkrito povedal, da ga doma niso pustili iti na »barbarski Balkan«, in je ves začuden ugotovil, da imamo lepa stanovanja, svoje šole in ustanove. Z nezaupanjem so spraševali, kako je v južnih predelih naše države, in so bili presenečeni, da ne živijo ljudje v nekakih barakah ali celo podzemskih luknjah, kot so nekateri mislili. Pravili smo jim o stari makedonski in srbski književnosti in kulturi. Posebno so se zanimali za naše študijske razmere, naše organizacije, časopise in revije. Obljubili smo jim, da bomo organizirali izlete in jim tako omogočili, da bodo v tem kratkem času čimbolj spoznali našo domovino.

V skupnem delu in prijetnih razgovorih je hitro mineval čas. Člani mestnega odbora mesta Kranja so se skupno z našimi novimi prijatelji zbrali na družabnem večeru in se razgovarjali o njihovih vtihih.

Inozemski študentje so nas vedno nadlegovali, da bi šli k tovi. Titu, ki se je ravno tiste dni mudil na Brdu. Odsvetovali smo jim, češ da ima dovolj državnih poslov. Bili so neprimerno presenečeni.

Akademija za glasbo ima svoje prostore v »dvoriščni baraki«

Dvorišče za hišo v Wolfovi ulici št. 12 s svojimi tremi obrtniškim delavnicami v dvih, sicer enonadstropnih stavbah, ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bila v eni od teh 5 sob — predavalnica Akademije za glasbo. Po lesenih stopnicah pridemo v prvo nadstropje. Prostor, na katere naletimo, so morda primerni za delavnice (če so?), nikakor pa ne za predavalnico Akademije za glasbo. Če bi nepoučen človek prišel pred vrata št. 16, bi verjetno mislil, da se je znašel na nekem podstrešju in ne pred predavalnico Akademije za glasbo. Zato tudi te stavbe imenujemo v naslovu dvoriščne barake. Ker so sobice predavalnice skrajno majhne, moramo imeti okna vedno odprta — razen pozimi seveda. Toda dvorišče je dvorišče. Po glavni tamkajšnje perutnine nam je večkrat omogočil, da smo sodbudovali njegovo primerno, jasno kikerikanje, ki mu je običajno sledilo živahno prireditno kokodakanje njegovih kokodajev. Kadar je bilo lepo vreme, so se otroci na dvorišču temu primerno vedro in glasno zabavali. Pri vsem tem pa naj se naš študent glasbe vživi v neko glasbeno umetnino, v nek problem glasbenega ustvarjanja ali poustvarjanja. Dvorišče je pač dvorišče. V takni okolici so zgoraj navedeni pripetljaji prav gotovo normalni. Toda v takih pogojih je delo skoraj nemogoče. Zato že z veliko nestrukturirano pričakujemo obljubljeno rešitev naše stiske, posebno se sedaj, ko je Akademija za glasbo ločena od Srednje glasbene šole. Akademija za glasbo je najvišji glasbeno-vzgojni zavod v Sloveniji in ima zato vso pravico, da zahteva prostore, ki ji kot takšni reprezentativni ustanovi tudi pripadajo.

Jerko Bežič

Is pisma naših brigadirjev veteranov

... Celotno mladinsko taborišče zelo žaluje. Sneh je skoraj popolnoma izginil. Nebo je točilo pri nas solze in ko so majhna dekleta hotela zapeti »Radi... radi, ni šlo več kakor prej...«

Na čas, ki ste ga prebili pri nas, ne bomo nikoli pozabili. Bile so zelo zelo lepe ure, ki smo jih smeli z Vami preživeti. Prav tako želimo, da tudi Vi tega koščka Nemčije ne pozabite. Zahvaljujemo se za Vaš smeh, za Vaše lepe pesmi...

V klubu koroških študentov so polni načrtov

Predavanja v domačem okraju. Dve pevska zbora, folklorna skupina, orkester. Komisija za analizo ekonomskega stanja članov. Okraj razume težnje študentov

Mnogokrat se je Klubu koroških študentov očitala nedejavnost, zaspanost in zaostalost za drugimi klubi, čeprav je bil izmed teh prvi ustanovljen prav Klub koroških študentov in prvi pokazal resne uspehe. Morda je res nekaj na tem, vendar pa bilanca lanskega dela ni tako žalostna, kot se zdi na prvi pogled.

Predvsem je postal klub do tega časa organska celota študentov, ki izhajajo iz istega dela Slovenije. Sicer pa, kadar nam kdo očita nedejavnost, mi kmalu postrežemo z nasprotnimi dokazi, katerih je v triletnem delu nabralo precej. Priznamo pa, da smo premalo znani v javnosti. Tudi v klubu samem smo že govorili o tem in odločili smo se, da nam tudi tega ne bodo mogli več očitati.

Naše delo bo odslej razdeljeno na posamezne skupine. Ena izmed oblik takega dela bodo na primer predavanja, ki jih bodo imeli študentje na področju domačega okraja v času počitnic. Predavanja bodo zajemala vsebino, ki je posebno zanimiva za določen kraj. Poleg tega bodo šli predstavniki posameznih fakultet v gimnazijo na Ravne, kjer se bodo z dijaki pogovorili o problemih visokošolskega študija.

V okviru notranjega delovanja kluba bomo imeli predavanja, ki bodo zajemala vse probleme, za katere se klub zanima. Enega takih smo že imeli, v prihodnje pa nam je zagotovljena polna pomoč s strani starešin kluba, ki jih sestavljajo naši vidni javni delavci. Poleg teh predavateljev bomo predavali tudi sami. Organizirali bomo tudi skupine študentov, ki se zanjajo za določena vprašanja. Tako na primer za narodnostno vprašanje, za socialno strukturo Koroške, za zgodovino itd.

V okviru skupinskega delovanja kluba smo organizirali dva pevska zbora (mešanega in moškega), folklorno skupino in orkester. Vse tri skupine so že pričele z delom. Namen teh skupin je sestaviti v najkrajšem času močno kulturno skupino, ki bo lahko z najmanjšimi tehničnimi in de-

namnimi sredstvi gostovala v različnih krajih slovenjegrškega okraja in morda tudi po zamejski Koroški. Toda o tem še nismo govorili, saj moramo najprej preizkusiti svoje zmožnosti na domačem področju.

Poseben problem kluba je ekonomsko stanje študentov. V ta namen smo že takoj v začetku letošnjega leta organizirali posebno komisijo, ki proučuje te probleme. Da si je komisija olajšala delo, je izvedla posebno anketo, ki bo pokazala socialno in ekonomsko strukturo naših študentov. Komisija je tudi zbrala podatke o potrebnem znesku, ki je potreben za življenjski

minimum našega študenta. Ti podatki bodo služili za razgovor s sekretarjem okrajnega komiteja ZKS Slovenj Gradec ter ing. Zavarjem, od katerega pričakujemo polno razumevanje.

Do sedaj je naš klub dobil 200.000 din od združene zveze v Dravogradu za stipendiranje 6 študentov, ki jih je ta ustanova poimenovala določila. To so študentje gozdarske in agronske fakultete, klub pa se bo potoval za to, da bi dobili podpore tudi študentje drugih fakultet. Tako na primer ne morejo razumeti, kako bi naj neko podjetje nudilo podporo tudi študentom filozofske fakultete.

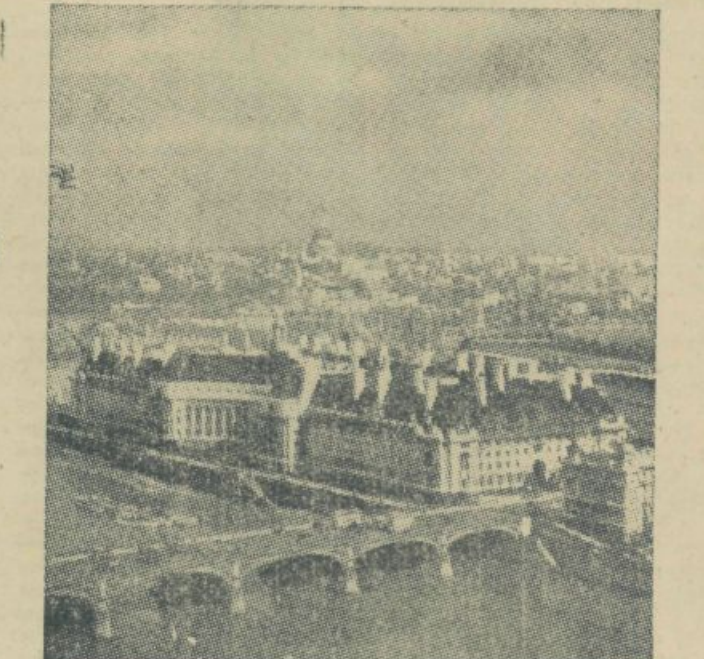
Delamo torej naprej. Nismo se prebudili iz nikakršnega zimskega spanja, pač pa smo vse sile, ki so do sedaj delovale navznoter, usmerili na vzvzen.

S. G.

LONDONSKE SLIKE

Ko sem prejšnji dan zapuščal Ljubljano, je bila dopoldne še gosta megla. Radovedno sem gledal skozi okno in čakal, kdaj nas zavije znana londonska megla, o kateri govorijo, da je tako gosta, da lahko zabiješ vanjo klin in obesi nanj suknjico. Toda o njej ni bilo ne duha ne

sluha. Vlak zavozil na most, pod katerim se preliva široka Temza, in se na drugi strani ustavi na kolodvoru — Victoria Station. To bo res pravi London, saj tamkaj na peronu stojijo sami najpomembnejši predstavniki tradicionalnih cilindrom na glavi. Pobral sem svojo prtljago

London

in se končno po različnih zabavnih in nezabavnih dogodkih, ki zadenejo prvi vsakega tujca, javil na pravem mestu.

Prvi stik z ljudmi napravila je tujca precej porazen vtis. Pri nas ni malo takih ljudi, ki so si v štirih letih nabrali v srednji šoli toliko znanja angleškega jezika, da lahko brez težav čitajo angleške knjige in si v tem jeziku tudi dopisujejo. Ko pa pridemo v stik s prvim Londončanom, ne razumemo niti besedice. Najbolj vsakdanje besede izgovarjajo tako spremenjeno in popačeno, da jih pričneš razumevati šele po daljšem bivanju. Bil sem precej preplašen, kako se bom sporazumeval v tem Babilonu, kmalu pa sem opazil, da nekateri ljudje gledajo na to, da sem tujec, spregovorijo tudi v čisti angleščini. Londonski dialekt je prva težkoča, na katero zadene tujec. Sicer pa ne smem preveč kritizirati, saj — bodimo odkriti — tudi Ljubljančani z našim »kna prauše« nismo boljši od njih.

Na drugo težkočo pa naleti tisti, ki velja pri nas za discipliniranega pešca. To je angleški cestni promet, ki temelji na zapovedi: vozi levo! Z vseni angleškimi kovanci sem se že sprizajnil, pri prečkovanju ceste pa se mi je vseeno pripetilo, da

ne »France Marolta«. Naša naloga je bila obiskati enote naše armade na Primorskem s pestrimi kulturnimi sporedom. Študentje — igralci so pripravili v ta namen Klopčičevo enojanko »Matje« in nekaj deklamacij, medtem ko smo člani AFS pripravili pod strokovnim vodstvom Glasbeno-narodopisnega inštituta pisan spored primorskih in gorenjskih ljudskih plesov.

Prvi smo nastopili z našim programom v majhni primorski vasi Senožečah. Majhna vaska dvorana je komaj sprejela vse vojske, ki so si nas hoteli ogledati. Naš prvi nastop je bil uspešen, morda sta prav skromna dvorana in oder pripomogla k temu, da je podeler v pravečem frontem vzdružil. Navdušenje je bilo nepopolno, naš namen izpolnjen tako, kakor smo si to zamislili. Ne bom pozabil srečanja z dežurnim oficijem po predstavi na cesti. Ustavil me

III. letna skupščina primorskih študentov

Klub primorskih študentov je še zelo mlad. Čeprav se je potreba in želja po ustanovitvi kluba, ki bi združeval študente iz Slovenškega Primorja, pokazala že prej, je bil klub ustanovljen šele lanskega decembra. V tako kratkem času in upoštevajoč objektivne in tudi subjektivne težave KPS seveda ni mogel priti do kakih vidnejših uspehov. Nimam namena, da bi se podrobno spuščal v problematiko KPS, pač pa se bom le informativno omejil na delo III. letne skupščine, ki je bila 12. t. m. na Univerzi in katere se je udeležilo nad 100 visokošolcev. Povabilo odbora so se odzvali tudi zastopniki OLO Postojna, Sežana in Tolmin. Skupščina je pregledala dosedanje delo, sprejela sklepe, izvolila nov upravni in nadzorni odbor ter sprejela pozdravno pismo, ki ga je odbor poslal demokratičnim študentom tržaške Univerze. Referat, ki ga je podal predsednik, je bil svaren in kritičen. Da ni bilo večjih uspehov, je bilo deloma krivo to, da vodstvo ni imelo izkušenj in niti najosnovnejših sredstev za pravilno delovanje kluba, ter brez uspešno prizadevanje in iskanje prostorov, deloma pa tudi neresnost in nezainteresiranost članov. Vodstvu kluba je uspelo vzpostaviti stike z okrajnimi ljudskimi odbori na Primorskem, ki se sedaj za delo kluba zanimajo. Med počitnicami ni bilo organiziranega dela, razen na Gorškem, kjer so naši člani pomagali pri mladinskih volitvah in pri proslavi na Okroglici. Precej zaslug imajo kobarški študentje, ki so opravili levič delež pri ustanovitvi TVD Partizan in fizikulturega doma. Vodstvo se je v glavnem trudilo, ni pa znalo najti pravilne in uspešne oblike dela s članstvom, vendar je trajna zasluga bivšega odbora, da je ustvaril pogoje za nadaljnje plodno delo. Mnogo je bilo govora o ekonomskem polo-

žu študenta, ki je zaradi pasivnosti okrajev slab. Navzoči predstavniki okrajev so se strinjali, da je potrebno konkretno sodelovanje s predstavniki kluba, zlasti sedaj, ko bodo odpadle otroške doklade. Precej se je govorilo o predlogu, da se KPS razformira in klube po okrajih. Vendar je bil nazadnje soglasno sprejet drug predlog, da klub ostane tak, kot je. Večina je mnenja, da je ob specifičnosti Slovenskega Primorja obstoj takega kluba politična in kulturna nujnost. Potrebno pa je bilo spremeniti sestav upravnega odbora tako, da so v njem zastopani po trije študentje iz vsakega okraja.

Rezultat volitev je naslednji: upravni odbor Birs Ivan (predsednik); za okraj Gorica: Marušič Tomaž, Kovšca Boris in Nanut Anton; za okraj Postojna: Miklavčič Andrej, Česnik Janko in Makarovič Vlasta; za okraj Sežana: Kocjančič Stojan, Lozej Milan in Lozej Ludvik; za okraj Tolmin: Stres Marjan, Čibej Bogomir in Čebokli Anton. Nadzorni odbor: Lovrenčič Vinko, Kozman Marko in Francetič Egon.

Na koncu je skupščina sprejela sklepe, ki niso neizvedljivi, zato upam, da jih bo klub laže uresničil kot lani, ko je bilo treba prebijati led. Primorskim študentom, ki pričakujejo od svojih okrajev kakih podpor, priporočamo, da stopijo v stik z novim odborom.

Pavlič Tomaž.

OGLAŠUJTE V TRIBUNI!

Tak kot vsi

Se en komentar k Salacroujevi drami

Raoul Siver je nesrečen človek, ker je njegovo življenje prazno, brez pravega smisla in zaprt v ozek okvir provincialnega mesta. Namesto normalno urejenega, dejavnega življenja je njegova usoda življenjska v neki pisarni in namesto jasne smotre stoji pred njim zavest, da je nepotreben v svetu in v svoji omrtvici družbi. Tako trdi Salacrou.

Toda Raoul je imel v svojih mladih letih srečo in je našel žensko, ki jo more ljubiti v svojo notranjo moč. Vendar čustvo, ki ga veže na ženo, ni samo ljubezen, ni samo normalna erotična vez, temveč je vzpon vse njegove človečnosti. V Yveline se uresni-

Raoul pove, kakšno je njegovo življenje, se njun odnos poruši in ob koncu drame sta oba osamljena, nesrečna in kriva.

Vadeni je, kakor bi bila njuna oziroma Raoulova usoda tragična, kakor da je usoda močnejša od njegovega prizadevanja in kakor da njegova čista človečnost propade zaradi nesmiselnega in pritislovnega ustroja sveta.

Vprašanje pa je, ali je življenje Raoula resnično pritisnilo tako ob zid, da mu ne ostane nobena druga pot kakor ljubezen do njegove žene, in, če ga je, ali so moči, ki ga razdvajajo z ženo, resnično tako nepremagljive, da se jim mora pokoriti. Kajti samo v tem pri-

grešli nad njo. Niti besede o samostojni moralni dejavnosti, niti glasu o moralni disciplini, ki si jo človek sam nalaga v imenu svojega ideala.

Idejno podoba Salacroujeve drame moremo torej razplesti v dve inačici. Če je Yveline resničen Raoul ideal, tedaj je Raoul nemoralen in daleč od tega, da bi bil tragičen, saj namesto tega, da bi se moralno discipliniral, da bi bil samoumevno pripravljen na žrtev, ne obrne hrbta niti eni ženski, ki mu pride na pot. Ta njegova lakost ne pa je avtorjeva lakost. In če avtor dopušča, da Raoul zvali krivdo s sebe na pomanjkljivo družbeno moralo, to dokazuje, da Yveline ni tak osebnostni Raoul ideal, kot to Raoul trdi, kajti ko bi bila, bi Raoul ne smel in ne mogel najti opravičila za svoje ravnanje; to, da se opraviči Raoul z nekakšnim determinizmom, dokazuje, ma zavrača vsako moralno odgovornost. Tu lahko razvijemo drugo inačico. Če Raoul ne ljubi svoje žene, kakor trdi, da jo, tedaj je ves moralni konflikt v drami samo fasada. V tem primeru Raoul ni obupan nad življenjem, ni črpal in ni prisiljen iskati si rešitve. Yveline postane samo dobra ženska, ki ustvarja možu prijeten dom, brezskrbno zasebno življenje in varno zatočišče za dolgočasje in banalnost njegovega okolja. Če pa je to res, je povsem razumljivo, da si Raoul išče zabave in spremembe pri drugih ženskah, da mu je doma čisto dolgočasno in da si torej na najboljši način pomaga do normalne prijetnosti, razgibanega malomeščanskega življenja, katerega cilj je edino to, da bi se dobro počutil in užil čimveč zabavnega. S tem pade vsa predimenzionirana fasada in namesto človeka, ki ga usoda tare z železnimi kleščami, stoji pred nami človek, ki rešuje svoje malomeščansko ugodje. Zalostno je sicer, da se mu to v njegovi družbi ne posreči, da svet, v katerem živi, ni skladno urejen, moralno jasno oblikovan in ne kaže človeku poti v mirnem meščanskem življenju, toda če neko izgubi svoje osnovno ugodje in zato kapitulira, to še ni tragično. Raoulu sicer verjamemo, da mu je težko, toda močno pogrešamo pri njem globlje, aktivne človečnosti, ki bi se ne očitvala samo v njegovi žalosti in usmiljenju s samim seboj, temveč v njegovem dejanju in v njegovi poslednosti in ne nazadnje v njegovi pravilni moralni presoji samega sebe.

Salacrou: Tak kot vsi

Čuje vse Raoulave izrazito etične težnje, njegovo hrepenenje po redu, po čistosti, po smotnosti in ravni poti v življenju, zato je vezan na Yveline z neke vrste religioznim oboževanjem, ki iz čiste in dobre ženske ustvarja Madono. To je druga osnovna postavka avtorja.

Treća ruš skladnost in ustvarja moralni konflikt. Raoul je samo moški in Yveline je samo ženska. Raoulu ni mogoče, da bi bil svoji ženi dosledno zvest, nemogoče mu je, da bi ravnal v skladu s svojim odnosom do nje. Čeprav jo ljubi in čeprav je njegov odnos do nje v bistvu čist in pošten, Yveline ni samo njegov ideal, temveč je tudi realna ženska; zato prihaja med njima do sporov kakor v vsakem normalnem zakonskem življenju in Raoul se zateka k vrsti drugih žensk, da bi z njimi zbral sicer vzvišeno, vendar za njegovo zmogljivost pretesno zvezo z ženo. In Yveline ni božanstvo, ki bi moglo razumeti težave svojega vernika, ki bi bilo zmogljiva neskončna usmiljenja in odpuščanja. Ko ji

meru je za nas moralno prepričljiv.

Raoul trdi, da je vse, kar je vrednega zanj, združeno v njegovi ženi. Ko bi bilo to docela resnično, ko bi Raoul obupal nad vsem ostalim v življenju, ko bi pretrpel vso por do trenutka, ko ga je rešila žena, tedaj bi se je nujno po vsej človeški zakonitosti moral okleniti z vso svojo notranjo močjo. S tako areto, kot je Yveline za Raoula, se človek, ki je toliko pretrpel in ima tako malo možnosti v življenju, kot Raoul trdi, da jih ima, pač ne igra tako drzno, kakor to počne Raoul. In vendar ni pripravljen na nobeno žrtev, na nobeno omejitve samega sebe, temveč s prepričljivim glasom dokazuje upravičenost svojega varjanja.

Ko Raoul spozna, da je ženo izgubil, ne krivi sebe, temveč svet in gospe Berta, ki idejno in po življenjski orientaciji dopolnjuje Raoula, obsodi družbo, v kateri živi, obsodi družbeno moralo, ki ji ni prepričljiva njenega počenja in ki je drugim dovolila, da so

Bruc na pohodu

Hudomušna reportaža

Ustavimo se ob enem tistih brucov, ki se ne zakopjejo že prvi teden v študij svojih knjig in v študij samega sebe ob teh knjigah, ampak, ki hodijo po svetu z odprtimi očmi in spoznanja željnimi srcem; spremenjamo ga malo po njegovi poti, Maha jo naravnost k

dela. Bere se, bere o Stefanu Modrinjaku; v odmoru — odmoru so namenjeni diskusiji — se zelo živo in spontano gleda v klop. Končno uspe asistentu, da razvije in izpolni misel, ki jo je profesor v začetku nakazal. — Stvar je po svoje zanimiva.

Komparativisti mislijo, da ustanoviti klub, ki bo čisto njihov. Odrinjal se bodo od svojih ljubljenskih in visoko spoštovali po mnenju bruca (bruc ima smisel za sistematični študij) dele v tri vrste: knjižne morije, boheme in kvartace. Prvi,

slavistom — na njihov seminar gre. Pravzaprav je naš bruc literarno povsem neizobražen — da se ne izrazim malo hujše. On — pomislite — niti ne ve, kdo je Stefan Modrinjak — razen če ni slišal pred pol ure, da je to naslov seminarskega

Spominj, ljubezen, sanjarjenje — česa je v njih več kakor čustev, subjektivnosti, poezije? Celotni v taki izraziti, epski zvrsti, kot je roman, zavzame ob teh motivih čisto lirski ton. Prav tako je Flaubertov November, zgodba mladostne ljubezni, poln poetičnega čustvovanja in izraza, čeprav je pisatelj predhodnik francoskih naturalistov. Hkrati moramo upoštevati njegovo razvojno smer: njegovo delo v celoti je genialna sinteza romantične naravi in realističnih oblikovalnih in idejnih teženj. November je napisan v prozi, a se bere kot zanesena, valujoča pesem, ki se dvigne iz fantovskih sanj in hrepenenja v ogenj strastne čutnosti in umirjeno izzevni v žalosti in smrti. Vendar nam je to delo veliko bližje kakor Werther, René ali kak junak iz Stritarjeve solzne doline. November (1842) ni več subjektivnost sama, temveč je delo tistega Flauberta, ki je kasneje v romani Madame Bovary (1857) prikazal in obsodil romantično bolezen kot škodljivo, čeprav je pravdostrastno. Ze samo pridodani zaključki zgodbe, nekakšen epilog, ki je kot oblikovni element še romantično

konvencionalen, govori o drugačnih umetniških težnjah, kot so bile Goethejeve ali Chateaubriandove. Naposled se Flaubertov junak tudi ne justrli kakor Werther, temveč se napoti k vlačugi, v kateri spozna nežno in trpeče bitje (tu se vsa čustvenost objektivizira v človeško in socialno obtožbo), umre pa vendarle neuravnovišeno. Kakor je delo v okviru svoje snovi močno in impresivno, pa je predvsem svetel biser strastno razgibanega, vendar za jasnostjo težeečega jezika.

Prav teh jezikovnih kvalitiet pa je v slovenskem prevodu premalo. Prevajalecva naloga je, podati kongenialen posnetek izvirnika v drugem jeziku. Pri tem se ob vsakem jeziku in posebej ob vsakem pisatelju ali celo delu pojavljajo novi, specifični problemi, ki se jih mora prevajalec zavestiti, tako da v jeziku in slogu prevoda ne bo opaziti, da gre za prevod. Res je že korak bližje k

Gustave Fraubert: November SKZ 1953

dobremu prevodu, če se prevajalec loti dela, ki mu je po snovi ali idejni ali celo oblikovni plati duhovno sorodno, a samo korak in nič več. Predvsem mora prevajalec imeti posebno poudarjeno zmožnost, s katero more zajeti celotni smisel in vse slogovne odtenke iz stavkov in izvirniku in hkrati docela odmisli njihovo tuje obeležje, tujo preobliko, njihovega pomena, ki je v bistvu splošnočloveški. Seveda je to ideal prevoda, a k idealom je treba težiti. Prevod Novembra je od tega vsekakor predač. Prvo, kar vprav kaže v očeh, je nezadostno poznavanje posebnosti francoskega jezika. Takoj na prvi strani teksta (str. 5) nas preseneti čisto ekspresionistična podoba mrtvih gozdov. Res stoji v originalu 'sbois morts', a to pomeni suhljad. Ravno tako nenavadno se sliši od Flauberta, da 'drevosa upogibajo svoje glave' (têtes, 15 — pomeni tu pač krošnje,

Marjan Keršič: Glava deklice Zupan

Skrivnostno življenje Walterja Mittyja

Sredi puščave, ki jo je ustvarila poplava samih slabih filmov v zadnjem času, pomeni film »Skrivnostno življenje Walterja Mittyja« za nas pravo oazo, kjer si lahko malo oddahnemo. Razvedri nas in nam zopet vrne veselje do zahajanja v naše kinematografe, ki nas je v zadnjem času skoro minilo. Marsikdo je šel v kino z naveličanim nasmeškom na obrazu, toda v svoje veliko veselje je bil primoran priznati, da se je to pot zmotil. Film nas preseneča s svojo originalnostjo in domiselnostjo, prav tako pa tudi z dobro igro glavnega junaka. Zgodba sama je dovolj enostavna, vendar pa se da iz nje marsikaj ustvariti, kar je režiser tega filma tudi dokazal. Walter Mitty je v življenju ne bogeljen in smešen dečko, s katerim vsi pometajo; zato se zateka v sanje, ki mu ga kažejo takega, kakršen bi rad bil: junaki, hladnokrvni, ponosni, spretni, predišče pozornosti, obdovan, ljubljen itd. Tako zgradba snovi daje režiserju siljano priliko, da se iz vsega temeljito ponašuje. Vsako sanjarjenje, v katero se ubogi Mitty izgubi, je parodija, dovolj domiselna in zabavna, da se ob njej lahko iz srca nasmejemo. Scena, ko Mitty kot ošabni cowboy stopa po preplašenem mestecu in se njegov sovražnik že po prvem udarcu zvrne v prah in jokaje zaprosi: »Ne teji me več!«, je prav gotovo odlična, da Mittyja kot kvartopirca ali bolničarja niti ne omenjamo. Če si poleg »Mittyja« ogledamo ostale filme v Ljubljani, potem jasno vidimo, kako je ta paradija upravičena in kako v črno zadeva. Najbolje pa je to, da je tudi tisto, kar se v filmu resnično zgodi, prav tako smešno in neverjetno kot vsako Mittyjevo sanjarjenje. Njegov zaplet v kriminalni, nevarnosti, ki jih mora prestajati, dogodki, v katere je potisnjen proti svoji volji, pa se kljub temu povsod srečno izmaže, in končno ljubezen prelepega dekleta, o katerem vedno sanjari in ki ga preprodi v popolnoma drugačnega človeka — vse to je nekaka parodija na parodijo. Zlasti je za to značilen prizor, ko leze Mitty po drevesu na okno, da bi rešil svojo ljubljeno, pa se mu pod nogami zlomi veja — takoj je pri roki deus ex machina, ki se

v mnogih filmih, žal prepogosto, uporablja in ki naj bi proti vsem pričakovanjem učinkoval resno. Tudi vloga sama je precej zahtevna, vendar pa odličnemu komiku ne dela nobenih težav. Mojsirsko so izvedeni prehodi v mimiki, ko se junaki in plemeniti Mitty prebujajo v klavnevo in neobglenega, čisto vsakdanjega Mittyja, ki sedi v svojem starem avtomobilu, medtem ko se za njim stoji vrsta avtomobilov z jezelnimi trebovanji pritožuje, ker je spregledal zeleno luč na križišču.

Takih prizorov je še več in jih ne bomo naštevati. Kdor pa se hoče dve uri resnično zabavati in se od srca nasmejati, naj si film ogleda in ne bo mu žal.

rože Zemljan:

Mestno gledališče je v kratkem času svojega delovanja v tem letu postavilo na oder kar dve sodobni slovenski drami: dramo Vasje Ocvirka »Ko bi padli ozivelci in dramo Jožeta Zemljana »Odloditev«. Zgodba je bila napisana kot izraz nezadovoljstva ob krivičnem sklepu zaveznikov, da prepuste Trst v upravo Italiji in kot tako jo je tudi vsa naša časopisna kritika sprejela in pozdravila. Brez dvoma je pobuda, ob kateri je drama nastala, pozitivna in jo mi vsi odobravamo. Priznati pa moramo, da z vsakim dnem, ki nas loči od njenega nastanka, njena aktualnost vedno bolj izgublja svoj prvotni pomen in se nam vedno bolj kaže kot vnanje in postransko določilo. V ospredje stopa zdaj njena umetnostna stran in umestno bi bilo tudi o njej spregovoriti nekaj besed.

»Odloditev« sicer skromno omejuje svoje pretenzije s podnaslovom: politična drama. Vendar pa tega podnaslova nikakor ne smemo jemati kot opravičilo ali kuliso za vse njene morebitne napake in slabosti. Tudi izrazito politične (tu mislim na najboljše pomen te besede) drame so lahko dobre, če jim umetnik zna dati nekaj, kar preživi kot aktualnost. Umetnost je umetnost vselej, kadar

(5 — in strah me je bilo): »dim je kolobaril nam slamašni strehami« (sortait des chaumes, 5 — se je dvigal s streh ali pod); sonce je nekolkilo preželo nebesno belino sa pojemačajoč življenjema (pénétrait alentour (le ciel) d'un peu de vie expirante, 5 — je rahlo preželo nebo okoli sebe...); veter je vrtinčile listje (falsait courir, 6 — poganjal, podil).

Slog prevoda je večkrat intelektualno suh in nepesniški: sonce je nebo »nekolkilo preželo« (raho, gl. zg.) ali »srce je popolnoma prepreno« (tout gonfle, 15 — vsa prepreno) ali »nestalna površina hudobnežev« (surface mouvante, 29 — zunanost, zunanjsčina. Sploh si je prevajalec premo, prizadevala za slovenski videz sintakse, saj uporablja (na srečo nedosledno) pogojnik za izražanje dejanja, ki se je v preteklosti ponavljalo ali utegnito ponavljati (str. 14, 70), čeprav je to posebnost srbohrvaškega jezika; zamenjuje ali ne upošteva glagolskih aspektov: »vse moje življenje (se je) postavilo pred me... grenki vonj... se je povrnilo... moja bedna leta so se vrnila pred menoj« (5, — zvrstila; Flaubert uporablja v vseh

Novi obrazi

Pogovori z mladimi umetniki

Eden z ljubljanskega Barja: Keršič

Svojo umetniško pot kot kipar je začel v slogu renesančnih mojstrov, ki so začeli kot preprosti vajenci v kamnoseških delavnicah. 15-leten je stopil v uk pri mojstru Kalinu in se v njegovi kiparski delavnici v teku let do vseh podrobnosti seznanil z obdelavo različnega materiala od kamna do bronu, pa tudi s problemi plastike velikega formata. Sele kasneje se je vpisal na Akademijo in Ljubljani in tu dokončal splošno kiparsko šolo. Zasluga trde, prav rokodelske šole v mladosti je, da je daries eden zelo redkih med našimi kiparji, ki obvlada tudi tehnično stran kiparskega ustvarjanja od zasnute v glini do končne izdelave v plemenitejšem materialu. Je mojster v obdelavi kamna. »Ljubim skale in od vseh materialov najbolj celinn kamen.« pravi sam, »ker se dajo v njem narediti najlepše stvari, pa naj ga oblikujejo veter, sneg in plazovi v gorah, voda v potoku ali pa človeška roka.« Mogoče je bila prav ta ljubezen do kamna in njegovih oblik tisto, kar je privedlo prebivalca melanholičnega ljubljanskega Barja v stene naših gora.

označba, ki ustreza tej razvojni stopnji njegovega ustvarjanja, ki je po formalni strani označena po dosledni plastični obdelavi objekta. Prav sedaj oblikuje umetnik v svojem ateljeju na Livadi poprsje gledališke igralke A. Svetelove v vlogi Katarine Reske. Ta portret pomeni zaradi finih psiholoških momentov korak naprej od njegovih moških tipov.

Na pridobitvah

renesanse

Obvladnje formalnih zakonov, zaradi katerih se umetnost dviguje nad vsakdanjostjo, in čista lepota, govornice oblik, povezane z miselnostjo, da je človek merilo vsega, so bile ena izmed značilnosti renesančnega umetniškega snovanja. »Moje mnenje je, da dokler absolutno ne obvladaš forme in materiala, skoraj nimaj pravice delati eksperimentov,« pravi umetnik. Naša kiparska tradicija je skromna. Za kamnoseški delavnicami v dobi gotike imamo prazen prostor. Italijanski barok je bil k nam uvožen in šele Mislej je ustvarjal pri nas samostojno. Dejstvo je sicer, da gremo za časom, toda ne moremo preskakovati lastnega razvoja s pehanjem za uvoženimi

Marjan Keršič

novitetami. Tako je njegovo mnenje o najmodernejših smerih v kiparstvu. »Moje hotenje je upodabljati po izročilih čiste renesančne plastike in graditi na njih specifično slovensko plastiko, ki bo značilna naša. Zame je zgrešeno zgolj zaradi moda slediti zahodu ali vzhodu namesto iti po svoji poti. Stremim za čim popolnejšim plastičnim izrazom

ODLOČITEV

slika resnično življenje skozi prizmo duševnosti umetnika, ki to življenje individualno doživlja. Katero stran (socialno, politično, psihološko itd.) pa umetnik v življenju, ki ga riše, ponudja, ni bistvene važnosti. Kako pa je s tem v »Odloditvi«? Odkrije se nam, da je zgodba

sama tako znana, da so bili vsi njeni elementi že tolikokrat povedani, obdelani in tolikokrat ponavljani, da nam ne more povedati kot taka ničesar več. Sestavljena je iz vsesplošno znanih gesel, ki bi jih lahko našli v programih nezahtevnih

Nadaljevanje na 6. strani

Prizor iz drame »Odloditev« Jožeta Zemljana

Drevod Ode Škerlove

Gustave Fraubert: November SKZ 1953

konvencionalen, govori o drugačnih umetniških težnjah, kot so bile Goethejeve ali Chateaubriandove. Naposled se Flaubertov junak tudi ne justrli kakor Werther, temveč se napoti k vlačugi, v kateri spozna nežno in trpeče bitje (tu se vsa čustvenost objektivizira v človeško in socialno obtožbo), umre pa vendarle neuravnovišeno. Kakor je delo v okviru svoje snovi močno in impresivno, pa je predvsem svetel biser strastno razgibanega, vendar za jasnostjo težeečega jezika.

Prav teh jezikovnih kvalitiet pa je v slovenskem prevodu premalo. Prevajalecva naloga je, podati kongenialen posnetek izvirnika v drugem jeziku. Pri tem se ob vsakem jeziku in posebej ob vsakem pisatelju ali celo delu pojavljajo novi, specifični problemi, ki se jih mora prevajalec zavestiti, tako da v jeziku in slogu prevoda ne bo opaziti, da gre za prevod. Res je že korak bližje k

dobremu prevodu, če se prevajalec loti dela, ki mu je po snovi ali idejni ali celo oblikovni plati duhovno sorodno, a samo korak in nič več. Predvsem mora prevajalec imeti posebno poudarjeno zmožnost, s katero more zajeti celotni smisel in vse slogovne odtenke iz stavkov in izvirniku in hkrati docela odmisli njihovo tuje obeležje, tujo preobliko, njihovega pomena, ki je v bistvu splošnočloveški. Seveda je to ideal prevoda, a k idealom je treba težiti. Prevod Novembra je od tega vsekakor predač. Prvo, kar vprav kaže v očeh, je nezadostno poznavanje posebnosti francoskega jezika. Takoj na prvi strani teksta (str. 5) nas preseneti čisto ekspresionistična podoba mrtvih gozdov. Res stoji v originalu 'sbois morts', a to pomeni suhljad. Ravno tako nenavadno se sliši od Flauberta, da 'drevosa upogibajo svoje glave' (têtes, 15 — pomeni tu pač krošnje,

merjavi zgolj prvih odstavkov prevoda (str. 5 in 6) z izvirnikom, ostale pa opazil mimogrede ob branju samega prevoda in jih šele nato, preveril z originalom. Pri tem sem našel na toliko nesuglasnosti, da jih vsi posamezni primeri dobre slovenitve, ki jih ne tajim, ne otehtajo. Jasno je, da mora vsak prevajalec enkrat začet. Morda hoče Mala knjižnica tudi vzgajati mladi rod prevajalcev in gotovo je ta namen primeren in koristen. A tudi s tega vidika moramo prevod okloniti, zakaj prevajalski nivo, kot ga pričakujemo od izdaj v Mali knjižnici, bi pač moral vključevati vsaj več vestnosti in okretnosti, kot ju je opaziti v pričujočem prevodu. Zares le-tega nisem pregledal v celoti, a že našti spodsrljalj sam — žal ni verjetno, da jih ni še več — ne delajo časti zbirk; in občutno slabe umetniške, vrednost Flaubertovega mladostnega dela. Mi se mogoče znebiti vtisa, da je bil prevod narejen v naglici in prehitro izročen v tisk; opravičila pa v takih dejstvih ne bi bilo. Prevodi take vrste samo zavlačujejo razumljivo zamudništvo v slovenski prevajalski dejavnosti. V.K.L.

Na državnem prvenstvu v Zagrebu

Strelci ljubljanske Univerze dosegli povprečni uspeh. Beograjčani najboljši. Prihodnje prvenstvo bo v Skoplju

Strelci študentje dosegli povprečen uspeh Beograjčani najboljši. Prihodnje prvenstvo bo v Skoplju.

Dobrih 14 dni je, kar se je zbralo 10 študentov s čudno prilagojeno ljubljanskem kotlovaru. Kovček je normalna prilaga vsakega potnika, puške in veliki daljnogledi pa pritegnejo pozornost marsikaterega radovednega, posebno, če jih bojvito nosi nekakšna ženska.

Vožnja kot vsaka vožnja — kar vleklo se je do Zagreba.

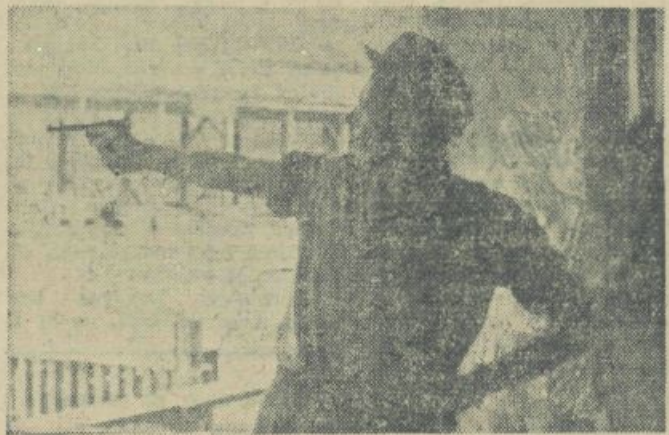
»O Rajnica, zdravo!« — »Zdravo, kolega.« Pričakala nas je bodoča prvakinja Seručeva, saj je veljala za edinega favorita, da nas odpelje v »prihvatilišče« Crvenog krsta pri postaji. Mija je vzdihnila: »Stari časi dobrih hotelov so že za nami!«

V mirnem jutru se je začela borba s tiho skrbjo posameznih tekmovalcev: »Kako bom uspel? Prokleti mrazi!«

Stari asi Rems, Letonja, Boljka in Kveder, ti so že vajeni vseh stavov ob vsakem vremenu, kaj pa ostali?

»Žene na svoja mesta! Zapisničarji, pišite čas 9,30.« Začelo se je pokanje. Kakor povsod, je tudi tu začel najtežji. Ves se tresel od treme, imas edino željo, da bi umiril puško tako, da pride muha v sredino vizirja. Vzdihuješ, odložiš puško, sedeš, zopet vstaneš, komolec pritisneš ob bok (blagor ženskem spolu, ki ima vsaj nekaj »peha«) in meriš. Priporočajo globoko dihanje, pa ne vem, če se to res obnese.

Slovenske zastopnice se niso uvrstile med zmagovalke, saj je naša najbolje plasirana Tominčeva zasedla šele 8. mesto. Stari običaji, da asistirajo dekletom tovaršiški iz moških ekip, se tokrat niso uveljavili. Ljubljanske strelke so bile navezane same nase in to je tudi prišlo do izraza v rezultatih! Dopoldne so namreč tekmovali tudi fantje z vojaško in precizno pištolo ter precizno puško. Tu smo pogrešali naša dobra strelca Peršiča in Kuštrina, ki sta iz neznanih vzrokov izostala. Na precizni pištoli sta nas Rems in Letonja razočarala, temu razočaranju pa sta tudi sama dajala duška s krepkimi »južnoslovanskimi« izrazi. »Mora biti center, tako krasno sem sprožil,« je dejal Fedor, ko je iskal skozi daljnogled luknjo v deseni. Od mraza rdeč

Ludvik Letonja strelja

nos se mu je klavno pobesil, ko so iz rova pokazali osmico, ki pa mu je vseeno zadostovala za prvo mesto. V precizni pištoli je strelcel precej motila neposredna bližina tekmovalcev z vojaško pištolo in tako je mislil Letonja ob poka vojaške pištole, da mora sprožiti tudi on. Pokazali so mu skromno enojko.

Na vojaški pištoli pa se je Letonja Ludvik odlično izkazal in je zasedel prvo mesto. »Si sedaj zadovoljen, ko ti na preizkušni pištoli ni uspelo?« sem vprašala Ludvika.

»Veš, Minca, z mesom sem že zadovoljen, z rezultatom pa ne. Ali mi verjameš, da sem imel en zgrešek v prvi seriji, kar se mi ni zgodilo v celi sezoni.«

Neumorno sta streljala Fedor

in Ludvik tudi popoldne s precizno malokalibrsko puško. Ni jima šlo, saj če si 6 ur na mrazu, res ne moreš imeti mirne roke. Še leže sta imela le osmice.

»Municija ni dobra in ne ustreza moji puški,« je tožil Fedor.

V nedeljo je bila pravzaprav najvažnejša disciplina — streljanje z vojaško puško. Beograjski študentje so bili favoriti, potem pa —? »Sa ovom ekipom mogli bi pobediti na državnem prvenstvu,« je dejal Zelković, vodja beograjskih študentov, pred tekmovalcem. Zmagaj jim je neprilica.

Mladinske vrste Slovenije, ki so nastopale na prejšnjih državnih prvenstvih, imajo že celo zgodovino. Vedno je bila to ekipa Enotnosti, ki je veljala za eno najboljših v državi. Bila je trd oreh mnogim članskim moštvom in prav iz te mladinske vrste je izšla odlična ekipa bivše Enotnosti, Krilma in sedanje AOK. Znano je, da je AOK zmagoval prav zaradi mladostnega poleta, ki so ga vnesli mladi igralci v moštvo. Kombinacija rutine starejših igralcev in mladostnega poleta, borbenosti in živahnosti v igri mlajših, se je izkazala kot najboljša. Tako moštvo je hudo in nevaren na-

kovano odnesel Mažek [Zagreb] z odličnim rezultatom. Naši fantje so se uvrstili v zgornjo polovico in zavzeli ekipno drugo mesto.

Takoj nato se je nadaljevalo streljanje na pojavljajoče se tarče. Vsakih 6 sekund se pojavi tarča in nato izgine. Težko jo je zadeti. Obrazi so polni mimike. Tu sta se najbolj izkazala naša novince Bogdan in Franci. Zadelata sta vseh 10 tarč.

Popoldan srečam Fedorja in Ludvika, ko gresta na kosilo s slušalkami na ušesih. Kaj neki tako vneto poslušata?

»Hej, vidva — rezultat?«

»1:0 za Jugoslavijo!«

»Ne njihov, Vaš?«

»Nič posebnega, od naših je bil Saša najboljši.«

Zvečer je bila razglasitev rezultatov v prostorih kluba Mladost. Zmagovalci so prejeli pokale in spominske nagrade. Rezultati so bili sledeči:

Malokalibrska puška, ženske:
1. Seruč Rajnica, Zagreb, 494 krogov. Ekipno 1. Zagreb, 1358 krogov.

Moški, vojaška puška:
1. Mažek, Zagreb, 458 krogov. Ekipno Beograd, 2158 krogov.

Pojavljajoče se tarče:
1. Petrovič, Beograd. Ekipno: 1. Beograd

Vojaška pištola:
1. Letonja 204 krogi; ekipno Beograd, 858 krogov.

Precizna malokalibrska puška:
1. Mažek, Zagreb, 548 krogov; ekipno Zagreb, 1551.

Precizna pištola:
Rems, Ljubljana, 240.

Naslednje študentsko prvenstvo v streljanju bo maja 1954 v Skoplju.

Ermina K.

Mladinci AOK državni prvaki

Poplačan trud mnogih let. Pričakujemo novo generacijo mladih odbojkarjev

Pred dobrim tednom dni je bilo v Ljubljani državno mladinsko prvenstvo v odbojki. Sodelovali so: Jedinstvo (Zemun), Mladost (Zagreb) in AOK. Malokdo je veroval, da bodo naši mladinci osvojili kar najvišje mesto. Res je, da nismo pričakovali najslabšega, a vendar nismo bili razpoloženi ravno optimistično. Naša mladinska vrsta je dalj časa ni imela možnosti za trening, kajti občutili so problem, ki je pereč za vse Univerzote lovadnice ni bilo mogoče dobiti. Toda mladinci našega kluba so zaigrali odlično in z veliko gotovostjo zmagali nad obema nasprotnikoma.

Mladinske vrste Slovenije, ki so nastopale na prejšnjih državnih prvenstvih, imajo že celo zgodovino. Vedno je bila to ekipa Enotnosti, ki je veljala za eno najboljših v državi. Bila je trd oreh mnogim članskim moštvom in prav iz te mladinske vrste je izšla odlična ekipa bivše Enotnosti, Krilma in sedanje AOK. Znano je, da je AOK zmagoval prav zaradi mladostnega poleta, ki so ga vnesli mladi igralci v moštvo. Kombinacija rutine starejših igralcev in mladostnega poleta, borbenosti in živahnosti v igri mlajših, se je izkazala kot najboljša. Tako moštvo je hudo in nevaren na-

sprotnik vsakomur. Temu primerno so bili tudi rezultati, ki jih je ta ekipa dosegla v dosedanjih tekmovanjih.

Mladinci AOK so letos prvič prvaki države. Mnogokrat so bili že blizu, saj so večkrat zaporedoma osvojili drugo mesto. Na prvenstvu v Somboru je Napredak iz Kruševca je s težavo premagal slovensko moštvo. Vedej moramo, da je v ekipi Napredka igral eden najboljših sedanjih igralcev Bane Milosavljevič, ki igra v zadnjem času v moštvo Partizana. Tudi lanske leto so bili naši mladinci prav blizu naslova: državni prvaki. Imeli so ga skoraj že v rokah. Premagali so moštvo Partizana, ki je veljalo za favorita, izgubili pa so tekmo z Mladostjo, ki je bila slabši nasprotnik. Tako so zopet ostali na tradicionalnem drugem mestu.

Letos so kopčno uspeli. Njihov uspeh je popolnoma zaslu-

žen. Vsi so se trudili do maksimuma in njihov trud je bil poplačan. To ni le uspeh mladinske vrste AOK, tu moramo pohvaliti celotno kadrovsko politiko kluba, ki je vedno veljal za najboljšega v Sloveniji v tem pogledu. Venomer so skrbeli za svoj naraščaj in s svojimi igralci izpopolnjevali svoje moštvo. Najboljši primer za to so Megušar, Dvoržak, Kovač in drugi.

Moremo smelo trditi, da bomo lahko kmalu videli na igriščih mladince, ki so nastopali na letošnjem prvenstvu, kako z uspehom igrajo tekme v članski konkurenci. To je cilj mladinskih tekmovanj in prav je, da naš klub krepko dela v tej smeri. Z mirno vestjo lahko pričakujemo novo generacijo mladih odbojkarjev, ki bodo prej ali slej izpopolnili lijsko ekipo.

Naslov državnega prvaka so klubu akademikov priborili naslednji igralci: Bulc, Penko, Darjan, Trček, Skrljanc in Otrin.

Tudi mi jim čestitamo.

Med jesenjo in zimo v gorah

Pravzaprav je sedaj za študente čas veselih brucovskih večerov. Navsezadnje je kak askersko nasprotnik v mešanici prepotenih teles, alkoholnih hlapov in muzike pozabi na vse lope nauke o treningu, formi in ponočevanju.

Saj živimo samo enkrat, pravi tak študentski Walter Mitty in si ga natoži, če en kozareček. In ko je nazadnje zjutraj vsega konec in ostanejo v dvorani samo pra-

zne jeseni in zimo v gorah. Poletni trušč in hrup sta prenehala in z njima vred procesja družinskih in sindikalnih izletov. Po gorskih sezah ne srečaš žive duše. Listje je že odpadlo, le še pisani macesni stoje po skalnih robovih. V dolinah leži megla, v gorah pa samotni popotnik sedi na prosojni strani, opazuje game in se greje na soncu. Jesen je čas za razmišljanje in pa sijajen čas, ki ga izkoristiš kot predtrening za smučarje.

zne mize in klavir, vstane tudi on in se odmaja spat.

November — čas za gore? Ne, gospod. November je meglen žalosten mesec, ko odpada listje in ko je za plezanje premraz, za smučanje pa premalo snega. Tako misli tisti, ki ne pozna lepote po-

Nevarnosti zaradi plazov še ni, pažno pa zahtevajo kratek dan in pa možnost nenadnih vremenskih preobratov. Študentje smučarji, če hočete biti pripravljeni na zimsko smučarsko sezono, izkoristite lepe dni za treninge v obliki pohodov v naše jesenske gore.

Rugby med beograjskimi študenti

V Beogradu so ustanovili prvi rugby klub v naši državi. Inačje zagotovljen prostor za treniranje v zimskih mesecih, iz česar lahko sklepamo, da bomo v prihodnjem letu lahko gledali prve tekme domačinov v rugbyju. Pravijo, da je največ zanimanja za to panogo športa med dijaki in študenti Beograda.

Odbojkarji Branika čestitajo

Odbojcarski klub Branik iz Maribora je poslal našemu odbojcarskemu klubu čestitke ob velikem uspehu, ki so ga dosegli naši mladi odbojkarji s tem, da so osvojili naslov drž. mladinskega prvaka za letošnje leto. To lepo potezo mariborskih odbojkarjev toplo pozdravljamo.

Nogometni turnir v Zagrebu

V Zagrebu je bil pred nedavnim mednarodni nogometni turnir. Sodelovale so študentske reprezentance Beograda, Zagreba, Sarajeva in Bonna. Zagreb je reprezentanca Zagreba, ki je v finalni tekmi premagala Beograd s 4:2. Najbolj dramatična tekma na turnirju je bila med ekipama Beograda in Sarajeva, v kateri je zmagal Beograd z 2:1. Ta tekma se je v regularnem času končala 0:0. Študentje Sarajeva niso izmed 4 enajstmetrov izkoristili niti ene. V tekmi za tretje in četrto mesto so Sarajevčani premagali Bonn s 7:1.

Nova športna panoga med beograjskimi študenti

Pred dnevi je bil v Beogradu prvi turnir študentov v malem rokometu. Takšnih tekem do sedaj ni bilo, čeprav je zanimanje za ta šport dokaj veliko. Turnir bo tradicionalen in se vrši v čast 10-letnice smrti Iva Ribarja - Lole.

Visoka zmaga fizikov

Prejšnji teden so se srečali v tradicionalni nogometni tekmi na zelenem polju tehnični fiziki in prirodoslovci. Fiziki so dokazali, da so precej večji mojstri okroglega usnja, kot prirodoslovci. Zmagali so z astronomskim rezultatom 8:1. Do odnora je bila igra še dokaj enakovredna, v drugem polčasu pa je napad fizikov nezadržno prodiral proti nasprotnikovemu голу. Zgoditkov je kar deževalo. V zmagovalnem moštvo so se posebno odlikovali Dimec in Radovanović v napadu, Krilec Kapš, Dolničar v obrambi in Šćuka v голу.

Ze lanske leto so fiziki slavili visoko zmago s 7:1, letos pa so ponovno potrdili, da so boljši nogometaši kot prirodoslovci.

TOVARNA LEPENKE

TRŽIČ

Izdeluje prvovrstno belo lepenko v vseh debelinah po zmernih cenah

Gotovo ni treba še posebej poudarjati, da bomo to pot prvič spregovorili nekaj več o nogometni ekipi ljubljanskega Odreda. To moštvo ima precej pristašev prav med študenti in zato smo se odločili, da bomo sedaj, ko gre tudi nogometna sezona h koncu, pregledali, kaj je to moštvo storilo dobrega in kaj slabega za ugled slovenskega nogometa. Pogled na to delo skozi prizmo študentskega življenja naj bi bilo tisto, kar želimo povedati.

Moštvo ljubljanskega Odreda pred letom dni ni bilo kdovekaj priljubljeno med našimi študenti. Hrvaško-slovenska liga je bila za nas premalo, če hočemo biti

odkriti. Vse naše zanimanje za nogomet je veljalo Crveni zvezdi, Hajduku ali Dinamu. Naši tovariši, ki so prišli na ljubljansko Univerzo študirat z juga, so nam to nehotе vcepili v glavo. Kaj redko je pogovor nanesele besedo na Odred.

Prišlo so kvalifikacije. Takrat smo pričeli upati. Morda pa bo le kaj. Če bi bili vsaj drugi. Prilika je taka, kot je nikoli več ne bo. Toda vrli Odredovci, za takratne tekme jih moramo res pohvaliti, so zamašili ušesa in zaprli usta vsem tistim, ki so govorili, da je slovenski nogomet za staro šaro. Nabrali so polnih 8 točk, to je zmage v vseh tekmah. Kaj takega

Prizor s tekme Odred : Crvena zvezda.

O našem prvoličjašu

nismo pričakovali in prav zares smo bili tudi mi študentje veseli. Odred je postal aktualen v pogovorih študentov. V predavalnicah, inštitutih, pred izpiti in po njih smo govorili o Odredu. Morda smo še kakemu profesorju omenili besedico o tem, če smo ga že kdaj prej videli na kaki tekmi. Takih je seveda na naši Univerzi kaj malo in to izpiti bolj škodi kot koristi. Pričakovali smo zvezno ligo polni upanja in nad...

gotovi točki. Rezultat 1:0 za Rabinčiči. To je edina zmaga tega kluba na tujih tleh. In na koncu vsega še Sarajevu, ki je bilo slabše moštvo na igrišču, a je vseeno odneslo dve predragoceni točki v svojo prestolnico BiH.

Toplak je študent univerze

Odred najbolj čudno moštvo lige

Na tekmo z Odredom se vsak nasprotnik resno pripravi, kajti znano je, da ni lahko zmagati, če se Odredovcem odpre. Zal je to dokaj redko. Vendar je vsakdo zmagoval z glavo, ko je slišal o rezultatu Odred : Crvena zvezda (4:3) ali o zmagi nad BSK. To so bile tekme, ki so gledalcem nudile

vse, kar si more poželeti: lep nogomet in še zmago domačega moštva povrh. Kar spominimo se, kako hripava so bila grla naših študentov tisti ponedeljek po tekmi s Crveno zvezdo. Pred 14 dnevi sem bil priča odlični igri Odreda proti Dinamu in malo je manjkalo, da je ni Odred spet zgodil enemu izmed vodečih na tabeli. Morda je bila le 11-metrovka tisti usodni moment, ki je vplival na končni rezultat tekme. Če smo pravičniki, bomo morali priznati, da je bila neupravičena. Zagrebčani na tribuni so mi zatrjevali, da je Odred odnesel moralno zmago.

Odred je torej prav zares čudno moštvo. Z odličnimi klubi zaigra tako, da je veselje, slab nasprotnik pa odnese zmago. Sedaj smo pred tekmo s Partizanom. Tudi to moštvo je na vrhu tabele. Ali naj upamo na zmago? Če bi bili vraževerni, bi bili vsekakor upravičeni, tako pa upamo samo na čim boljše igranje domačinov. Vedeji je treba, da je Partizan moštvo, ki ima posebno v zadnjem času odlični napad. Če se ta razigra, je usoda nasprotnika zapечатena.

Še o posameznih igralcih

Za Odred so v ličnem tekmovalstvu nastopali: Bencić, Arsič, Piskar, Klančičar, Pelicon, Živočič, Bergine, Lesjak, Osrečki, Zuma-

bar, Žižek, Toplak, Belcer, Hočev, Hacler, Kompoš.

Kaj bi lahko dejali o igri posameznikov? Brez dvoma je sedaj najboljši igralec Odreda Toplak, ki je skoraj v vseh tekmah pokazal solidno tehnično znanje. Vse, kar mu moremo očitati, je majhna porcija ležernosti v igri. Toplak je tudi prvi v vrsti Odredovih strelcev, saj je do sedaj že petkrat potresel mrežo nasprotnika, poleg tega pa je pripravil že vrsto lepih priložnosti za dosego zgoditka svojim soigralcem. Soliden igralec je tudi Pelicon, ki se je izkazal za dobrega branilca, pa tudi v napadu je dobro opravil svojo dolžnost. Dosegel je izredno lep gol v tekmi z Dinamom v Zagrebu. Hočevar je v kvalifikacijskih tekmah odlično zaigral, kmalu zatem pa je njegova forma padla in je sedaj najslabši mož v moštvo. Kazalo bi ga zamenjati. Zumber je bil najboljši igralec Odreda v tekmah za vstop v ligo. Bil je kaznovan v tekmi s Spartakom in je po tej kazni slabše nadaljeval. Vseskozi soliden je bil Živočič, ki je uporaben na vseh mestih v moštvo. Hacler ima še vedno svojo hibo. Rad preigra in nato izgubi žogo, vendar sodi med najbolj uporne igralce, kar

mu moremo šteti v dobro. Tudi njegovega gola proti Crveni zvezdi še nismo pozabili. Klančičar je bil v nekaterih tekmah najboljši mož svoje ekipe. Proti BSK je zaigral tako, da si boljšega komaj želimo. Zal ni tako nadaljeval. O Belcerju je najtežje kaj povedati. Hiter igralec, ki je v nekaj tekmah popolnoma zatijal zaradi treme. Zgrešil je tudi 11-metrovko, kar je skoraj gotovo pomenilo izpuho obeh ali vsaj ene točke v tekmi s Sarajevom. Žižek je nastopil samo dvakrat. Prvič je bil slab, drugič pa je bil med najboljšimi. Še besedo o vratarju. To je najslabši del Odredovega moštva. Res je sicer Bencić nekaikrat odlično branil, vendar je sedaj tako slab, da jemlje soigralcem voljo do igre. Arsič je tudi nesiguren, toda v tem trenutku gotovo boljši od Bencića.

Trener Odreda je Ognjanov, bivši trener Vojvodine. Njegovo delo je neoporečno.

Čeprav imamo samo 5 točk, še ni vse izgubljeno. Ne moremo se pridrževati tistim, ki z večno grajo jemljejo igralcem voljo do igre. Mi jim želimo uspeha, še več upornosti in zmag.

ODLOCITE V

Nadaljevanje s 4. strani

propagandnih mitingov in iz že davno znanih in oguljenih literarnih pripisov (o biseru, ki se rodi iz bolečine, in podobne). Vse to je tako obrabljeno, da nima nobene značilnosti več in predstavlja le še neko prazno shemo, v katero lahko postavimo kar koli. Utegnili bi nam kdo ugovarjali, češ da se je vse to res dogajalo na naši domači zemlji, da je resnično. Tega ne zanika nihče, toda ali sme in more biti umetnost samo pasivna posnemalka običajnega videza življenja? Bistvo umetnosti je tvorbo oblikovanja, ki tudi takrat, ko posnema, posnema po svoje in vtisne delu pečat originalnosti in individualnosti, v kateri se šele vse človeško razode. Ta originalnost pa je odkrivanje tipičnosti in višje resničnosti življenja ter je zato najbolj objektivna, nikakor pa ne bi smemo zamenjati s samovoljnimi nasiljavim življenja, ki je sicer na videz individualno, v resnici pa prav zaradi svoje svojeglave izkonstruiranosti ne izraža niti objektivnosti niti umetniške resnice. Zato je v slabem pomenu besede subjektivna, prazna in abstraktna. Res je, da je bilo takih »odločitev« nešteto in da so se dogajale v resnici, toda to resnično so živeli ljudje, doživeli so jo enkratno, človeško in nihče drug ne bo tega doživljal tako kot oni. Kaj pa nam o tem lahko pove Zemljana »odločitev«? Ali je v zgodbi in v ljudeh, ki jo oživljajo, kaj nujnega, nenadomestljivega, enkratnega? In ali nima pri gledanju te drame občutka, da ljudje, ki v njej nastopajo, delajo tako in tako, ker tako in tako hoče avtor? Ali ni povsod čutili njegovo roko, ki nasilno in ne preveč posrečen prestavlja svoje figure v nasprotju s tem, kakor bi jih predstavljalo resnično in ne navidezno življenje, — tisto, ki je predmet umetnosti? — Na vsa ta vprašanja žal ne moremo dati pozitivnega odgovora. Zgodba bi se morala razvijati nujno sama iz sebe, značaji ljudi in s tem tudi njihovo ravnanje pa bi morali biti individualno, umetniško resnično opredeljeni, določeni in karakterizirani.

Kar smo prej rekli za snov te drame, velja še v večji meri za njene osebe: tako so splošne, da so brez vsebine. Vse njihovo delovanje je spet skrajno znano, običajno; vsa njihova karakteristika je v teh splošnih oznakah. Za resnično umetniško logiko pa bi bile take splošne oznake le vnanji okvir, v katerega bi šele dala svojo pravo vsebino. Tako je z Justom, nono, otroki in celo Bernardom. Ta je po mnenju naše dnevne kritike edina oseba, ki se dviga nad belino in črnilo ostalih, v resnici pa s svojo klavirno in primitivno psihologijo učinkuje naravnost smešno in ni nikak problematičen lik, ampak kvečjemu parodija nanj. V primeri z njim nam lahko celo ostali značaji, slikani po preizkušenem in že davno proslulem receptu črno-bele tehnike, služijo za vzor okusa, logike in resničnosti. S tako psihologijo si pač ne moremo prav nič pomagati pri prizoru — da vzamemo samo najznačilnejšega — ko po-

vedo Bernardu, da je Giugliu vseh njegova nevesta in on s srce trgačim glasom zavpije: »Ne morem verjeti!« Ce smo tako pogumni in vprašamo, zakaj pa tega ne bi bilo mogoče verjeti? — ali bomo dobili kak smiselni odgovor?

Po vsem tem smo lahko uverjeni, da to ni le slučajno pisateljev spodrsilaj, temveč da se za tem skriva metoda, da se ji avtor ne nikjer ni izneveril.

Oglejmo si še zgradbo in ostalo obdelavo zgodbe, ki si jo je avtor izbral za snov svoje drame. Vsaka snov zahteva svoj način obdelave in z mirno vestjo lahko rečemo, da to pot avtor ni pogrešil. Kakor je naivna in primitivna snov sama, tako je naivna in primitivna tudi obdelava te snovi. Razgovor mladine na molu je dovršeno poteke v slogu najobičajnejših kmečkih iger z dilematskih odrov. Ali je epizoda, ko Justova družina zakopje knjige slovenskih pesnikov in pisateljev, mogoče postaviti kam drugam? Ali ni precej pretirana in neokretna osladnost in banalnost besed, ki spremljajo njihov pokop? Prav na isti način nas moti tudi prizor v zadnji sliki, ko vsi mrtvi simbolično oživijo in se prikažejo Justovim duševnim otem. To je taka mešana brez vsake mere, da je pisatelj sodobne in še celo politične drame ne bi smel nikoli zagrešiti.

Ce odmislimo analitični značaj drame, bi si zlahka mislili, da datira iz leta 1850, le da nima tiste zlahke naivnosti in prisrčnosti, ki je bila za tisto dobo značilna, pa tudi nujna in

nas zato nikakor ne moti. Ali nujna kot izraz resničnosti? Ali res doživljamo na isti način kot ljudje, ki so živeli celih sto let pred nami? Po vsem, kar imamo priliko videti v življenju in v dobri sodobni literaturi, ki to življenje upodablja, tega ne moremo trditi. Resnica, ki jo sodobna umetnost mora izražati, je drugačna.

Razumljivo je, da režiser ni mogel kaj prida ustvariti iz tako brezbarvne in primitivne snovi. Ta visi nekako v zraku in ne nudi nobene oprijemljive točke, na katero bi se režiser pri svojem delu lahko oprl. Tudi igralcem se je godilo enako. Vse vloge so bile slabo odmerjene, toda vprašanje je, koliko so temu krivi sami igralci.

Vprašanje je, ali dvomljiva umetniška vrednost »Odločitev« kaj pripomore k politični funkciji, ki bi jo ta drama morala vršiti. Ali je prav, če se problem, ob katerem smo vsi prizadeti, obdeluje na tak način, da nam naša čustva prikazuje v tako izkrivljeni in ponekod celo smešni obliki, kakor jih prikazuje »Odločitev«? Problem Trsta in njegove usode je oster, aktualen in za nas vse zelo boleč. Zato je naša zahteva po njegovi umetniški upodobitvi, ki naj bi bila resnična, človeška in prepričljiva, ki naj bi vse, kar smo doživljali in še doživljamo, prikazala tako, kot v resnici tudi je, v polni meri upravičena. Taka politična drama, kot je »Odločitev«, bo dosegla svoj pravi namen le tedaj, če se bo z njeno politično ostro družila tudi prava umetniška vrednost.

Stolp londonskega parlamenta

Nadaljevanje s 3. strani

ekskurzijo v Postojnsko jamo. Ob sem podzavestno pogledal na napačno stran in se je za mojimi hrbtom nenadoma ustavila cela vrsta avtomobilov (še dobro, da so se ustavili).

Najbolj zanimiv kraj v Hyde Parku je pri severnem vходу pri znamenitem Marble Archu. Tukaj je kotiček govornikov. Nemažno število ljudi se zbira okrog najrazličnejših govornikov — agitatorjev raznih političnih strank. Tukaj pričuje poslušalce energična ženska, napis na majhnem govorniškem odru pove, da pripada stranki londonskih anarhistov. Tamkaj se razburja bradati zastopnik združenih iredov, plešasti nasmejani gospod pa zastopa mnenje Skotov.

Londonske slike

Tudi zastopnik »barvanih ljudi« — črncev pritegne njih ljudi — črncev pritegne dovolj poslušalcev, saj slovijo črnci kot odlični govorniki. Jasnno je, da pride pri tem do živahnih debat. Poslušalci lahko postavljajo govorniku razna vprašanja, če pa se kdo z/njegovimi izjavami ne strinja, ima pravico, da ga pobija ali pa kar v neposredni bližini prične sam razvijati svoje teze. Kmalu bo tudi okrog njega lepo število poslušalcev. Med samimi poslušalci pa vedno slišiš umestne in neumestne opazke, ki letijo na račun govornika ali pa diskutanta. Nikjer še nisem slišal tako vjudnega zafrkavanja kakor tukaj. Množica se včasih zelo razburi, vendar sta tam vedno dva stražnika — za vsak primer. Ti govori trajajo ob nedeljah ves dan in se zavlečejo tudi do polnoči, seveda se govorniki med seboj menjavajo. Zanimivo je, da niso tukaj samo zastopniki političnih strank, temveč tudi raznih verskih sekcij. Evangelisti, katoliki, protestanti in drugi razlagajo svoje vere pisani množici. V sosedni grupi se učijo peti nabožne pesmi in imajo v ta namen pred seboj veliko tablo z besedilom. Tudi zraven je zelo živahna skupina. Nekoliko čudaški možak srednjih let pridiguje proti ženskem spolu. Razburjena »ladies« ga psujejo in mu žugajo, fantje pa mu kažejo slike Rite Hayworth ter ga sprašujejo, zakaj si ne zašče oči. Priznati moram, da so možaka po končanem govoru nekoliko osuvali in spomnoma pohodile, ne da bi stražnika hotela to opaziti.

V bližini je londonski Parlament. Zgrajen je bil l. 1836. Med drugo svetovno vojno pa je bil tudi močno poruščen. Danes je zopet obnovljen ter cenijo njegovo vrednost na preko 2 milijardi din. V njem so najrazličnejše sobane, kraljeva galerija in sodišče, govorniška rezidenca, knjižnica itd. Se bolj znan je 96 m visoki zvornik, v katerem je svetovnoznani »Big

Ben«, orjaški zvornik, ki tehta 13 in pol tone. Preko westminster-skega mosta pridemo do londonske okrožne palače, ki je zvečer prekrasno razsvetljena v najrazličnejših barvah. Blizu parlamenta sta tudi stari in novi Scotland Yard, sedež londonske policije. Zrtvam obeh svetovnih vojn je posvečen »Cenotaph« — To the Glorious Dead — angleški spomenik neznane-mu junaku.

Kinematograf je v Londonu ogromno, po moji oceni preko 300. Mnogo od njih predvaja že redno trodimenzionalne filme. Pri vstopu dobite posebno nabožne, ki so v bistvu popularizacijska slika.

Tako vam enkrat priletijo v glavo polna steklenica, drugi sekira in končno zavozli v vas še avto. Predvajanje je v resnici tako plastično, da pošteno odskočite, ko se v vas požene kača, da bi vas pičila. Priljubljeno so pa tudi cene, saj znaša v našem denarju najcenejši sedež 200 din, najdražji pa tudi do 500 din. Zanimivo je to, da je v večini kinematografu kajenje dovoljeno in so sedeži opremljeni s pepelniki. Program se odvija nepretrgano od 13.30 do 22.30. Mnogo je tudi gledališč, vsem na čelu pa stoji svetovno znana opera Covent Garden. Vsako sezono gostuje v njej mnogo tujih dirigentov in solistov.

Obiskovalec Londona ima vedno premalo časa, da bi si

ogledal vse te zanimivosti, zlasti pa vse londonske muzeje. Med njimi je najznamenitejši in največji Britanski muzej. Poleg njega je še 12 drugih zanimivih muzejev, kot vojni, geološki, indijski, muzej narodne zgodovine itd.

Ko odhajaš iz Anglije, imaš občutek, da si veliko videl, in te tare edino ena skrb: kako se boš na Kontinentu zopet navadil na desnovozni cestni promet.

Se enkrat o VPS

Razmišljanje o odnosu študentov — bodočih profesorjev — do pedagoške problematike na šolah

Res je, da je univerza znanstvena ustanova, vendar pa se znan, delu posveti le majhen del njenih absolventov, velika večina absolventov filozofske in tudi prirodoslovno-matematične fakultete pa se posveti pedagoškemu delu. Prav zato bi moralo biti med študenti več zanimanja za probleme našega šolstva, njegov razvoj in potrebe, kot ga je bilo opaziti doslej.

Otrok je živ in se razvija. Med 10. in 18. letom, ko obiskuje gimnazijo, doživlja najkritičnejše faze svojega telesnega in duševnega razvoja (predpuberteto in puberteto) in vzgojitelj, ki otroka ne bo dobro poznal, lahko napravi nepopravljivo škodo. Zato se mi zdi predlog o zreduciranju predavanja iz pedagogike na nekaj predavanj iz metodike neumestno. Če že govorimo o vzgojiteljih, moramo najprej pomisliti na otroke, nato na družbene potrebe in zahteve (kakšne ljudi naj vzgojimo) in šele nato, kakšne vzgojitelje za to delo potrebujemo in kakšne šole naj ti ljudje absolvirajo.

Tu je treba spregovoriti še o nekem problemu, na katerega navadno pozabljata šola in tudi študentska organizacija, kar velja za VPS in tudi univerzo. To je zanemarjanje priprave naših ljudi na družbeno-politično in kulturno delo izven zavoda, kjer bodo predavali kot predmetni učitelji oz. profesorji. Prosvetni delavec je poleg zdravstvenega delavca in seveda župnika edini izobraženec na podeželju. Zato lahko trdimo, da je prav on moralno odgovoren za dvig in vodenje kulturno-prosvetne dejavnosti tam, kjer služuje. Kdor je od blizu videl delo prosvetnega delavca in odnos med njim in ljudmi, ta je lahko spoznal, da naš ljudje na podeželju od njega poleg šolskega dela prav to v prvi vrsti upravičeno pričakujejo in tudi zahtevajo. Postavljen bo pred dejstvo, da bo režiral, igral, vodil knjižnico, predaval, organiziral proslave, festivale itd. Ali bo za to delo tudi pripravljen? O tem bo treba v bodoče več misliti in tudi delati.

Z. I.

Iz Norveške

V zadnjih štirih letih so si norveški študenti vztrajno prizadevali, da bi tudi njihov zastopnik bil član Univerzitetnega sveta, in sicer z glasovalno pravico. Proforsorski zbor vseh univerz in visokih šol so gledali s precejšnjim nezanimanjem na to novotarijo, kakor so ta predlog imenovali. Sedaj je bila del Univerza v Oslu, kjer je tesno sodelovanje med profesorji in študenti rodilo lepe uspehe, Univerzitetni svet je univerze je predlagal spremembo Osnovnega državnega zakona o Univerzah v tem smislu,

Bruc na pohodu

Nadaljevanje s 4. strani

(fizik je mislil prvotno študirati pravo), da je »apostoličnost« novincev le oblika reakcije na aktivistično organizatorično dejavnost prejšnjih let; ali pa se morda nikomur več nič ne ljubi. No, naš bruc je prepričan, da bo politična aktivnost napredovala vzporedno z organsko rastjo problemov, ki bodo na študenta z vsakim letom bolj pritiskali. Potem še pomisli na konferenco filozofov; to je bilo pa res lepo, kako so se kandidati kazali! Moralno politične kvalifikacije so bile zažuda pri vseh predlaganih približno enake in jih je vsak predlagajoči itak le z muko in nekako oficijalno izjcljal. Po- kaže naj se! To naj postane vodilno geslo za spoznavanje pravih ljudi!

Cisti filozofi se majo pravzaprav še najbolj »fletno«. Vsi štirje bruci s starimi vred čakaajo, da se prično predavanja. Sedaj so si jih začeli podjetnejši sami pripravljati; ta predavanja so gotovo bolj zanimiva, ker so brez izpitov. Nova skripta so že v tisku.

Med matematikarji bruci se slišijo glasovi o potrebi nove fakultete, ki bo proučevala njihov urnik. Bruc ugotovi, da so reveži že zelo zmešani in da se bo ta neprijetna zmešanost stopnjevala, če bodo morali še vnaprej po tri ure skupaj sedeti pri opisni geometriji. Na prijazni nasvet, naj se po možnosti prepisejo kam drugam (ta nasvet je sploh zelo pogosten, kar se tiče nas brucov), so najprirednejši reagirali s tem, da se uče po hitri metodi na pamet Sajevčeva skripta. Predavanja iz astronomije so za sedaj še v neskončnosti.

Naš bruc je podjeten; pogle-

dat gre še na Poljansko gimnazijo, na Akademijo upodablja- ljačih umetnosti. Ze vhodni hodnik ga navda s sramežljivim »respektom« — pojdite ga pogledat, pa boste videli, zakaj! Bodoči umetniki — ali pa še sedanjci, to je na vsak način za navadnega bruca težka razsodba — mu povedo nekaj stvari, kakor na primer, da so

1. med njimi vsi talenti, ker bi pač talent ne bil, kdor ne bi šel na akademijo;
2. da oni sploh ne ustvarjajo, pač pa študirajo (študirati je enako držati se tesno profesorjevih navodil) — seveda so rekli to z ironičnim nasmeškom;
3. da za noben denar ne bi kdo od njih napisal kaj o svojem kolegu, to pa ne, a) zato, ker sploh ne znajo »frazariti« in je to posel umetnostnega zgodovinarja(?) in b) zato, ker je to zelo težka in kočljiva, predvsem pa občutljiva zadeva in nastane iz tega le zamera in zmeda.

Na splošno so to zelo prijetni fantje.

Na Tromostovju naleti bruc na gručo svojih kolegov in kolegic po stanu. Govore o gledališču. Ti, ga vpraša, ali veš kaj o nekakšni imaginarni igralski skupini, ki baže obstaja na filozofski fakulteti? Ne, on nič ne ve o kakšni takšni stvari. Sicer pa lahko to bruci sami napravijo. Ja, pravi ena njegovih kolegic, pa ni režiserja in z režiserjem ni repertoarja, pa ni prostora za vaje in odra za nastop. Vse to so morali že stari imeti in bi se bilo dobro nasloniti nanje. Pa ni ne duha ne sluha o njih — potem bruc molči in molči njegovi kolegi in kolegice. Nato se razidejo. Potem gre bruc domov,

Vsemu delovnemu ljudstvu čestita za narodni praznik

Trgovsko podjetje

VINO

Dravograd

T

Mestno trgovsko podjetje

TRBOVLJE

z vsemi svojimi poslovalnicami se priporoča

manufaktura
špecerija
železnina
galanterija
steklo
porcelan
gradbeni material